4 /2017 • ROČNÍK XLVIII

ŽIVÉ SLOVO

Predstavujeme KZ Trenčín

Jsme bohatí

500 let reformace

Téma čísla: **Shromažďujte si poklady**

Posílili ve mně naději

Letošní Multicamp, konference mládeže Křesťanských sborů, proběhl 17. až 19. listopadu v Českém Těšíně. Roli hostitele sehrál tentokrát Křesťanský sbor spolu s Komunitním centrem Mojská. Hlavním tématem se stalo Dobro a zlo, obnova vztahů a oslava Boha. K atmosféře přispěla řada spolupracovníků, mezi nimi i Ivana Filipová, které jsem položil několik otázek, abychom se na letošní Multicamp podívali z její perspektivy, dobrovolnice a účastníce, která byla na akci poprvé v životě.

Ivano, proč ses vlastně Multicampu zúčastnila? Jaké bylo tvoje očekávání?

Zajímalo mě, co to vůbec je za akce. Slyšela jsem o tom, vnímala jsem přípravy pořadatelů, kamarádů a přátel z těšínského Křesťanského sboru. Říkala jsem si, že už sice nejsem mládežník, ale jsem „křesťanské miminko“, protože jsem uvěřila teprve vloni. A protože Multicamp probíhal letos u nás v Těšíně, asi minutku od mého bydliště... tak jsem to přece nemohla propásnout. Další věc, která mě motivovala k účasti, byla ta, že jsem chtěla nějak pomoct s organizací. Zpočátku jsem netušila, zda půjde skloubit role účastníka a „pořadatele“, ale nabídla jsem Martinovi Šimikovi, který měl organizaci campu na starosti, že se do akce ráda zapojím jako pomocník, že jsem zkrátka tady.

Čeho všeho ses vlastně účastnila?

Jako dobrovolník jsem byla nasměrována k lidem, kteří měli na starost občerstvení. Domluvili jsme se tedy, jak a co bude třeba udělat. Pomáhala jsem obsluhovat v bufetu. Obdivuji Zuzku Kubienovou a Bětku Suchánkovou, jak zorganizovaly přípravu a prodej, jak flexibilně reagovaly na přání zákazníků, a jak se jim s noblesou podařilo vyřešit zdánlivě neřešitelné... Všechno pak probíhalo k mé a jejich spokojenosti, ale hlavně ke spokojenosti účastníků Multicampu.

Stihla jsi něco i ze samotného programu?

Měla jsem dostatek času navštívit bohoslužby, vybrané semináře a prožívala jsem to všechno s vírou a pokorou.

Prožila jsi něco nového?

Dověděla jsem se spoustu nových věcí o Bohu, o lidech, o sobě. Vnímala jsem tu sílu, když lidé přemýšlejí a diskutují o společném tématu, když prožívají a sdílejí své emoce. Novou byla pro mne i komentovaná prohlídka města Těšína, na kterou jsem pozvala i svého manžela, který se Multicampu jinak neúčastnil. Prožili jsme tedy prohlídku města, ve kterém spolu žijeme už 23 let. Sdíleli jsme společně nadšení z informací, které nám o Těšíně zatím nějak unikaly. Veliký dojem na mě udělal luterský kostel Ježíše Krista v Cieszynie a jeho historie. Na kávovém workshopu jsem si s vůní čerstvé kávy uvědomila, jak se mi žije mezi svými dobře a že to není v první řadě jen moje zásluha...

Zaujalo tě nějaké téma a čím tě oslovilo?

Nejdůležitějším seminářem na Multicampu byl pro mne seminář „Když nemáš sílu odpustit" prezentovaný Rozitou Mertovou. Odpuštění je to, co jsem konečně přijala, ale také to, čemu se stále učím. Nestačí jen říct „promiň" a mlčení ještě neznamená odpuštění. Také téma „Kdo ti vaří guláš v hlavě aneb Vliv médií na naše myšlení", o kterém hovořil Zdeněk Kašpárek, bylo zajímavé. Vědomí, že jsme manipulováni spoustou informací, které se na nás valí, mě tíží, ale myslím si, že věřící lidé díky Bibli nacházejí odpovědi, jak rozeznat pravdu od lži.

Bylo něco, čeho ses obávala?

Měla jsem trochu obavy, jestli nejsem už věkem stará a životem otrlá, jestli dokážu vnímat obsah campu čistým srdcem bez přísného posuzování svého „rozumu" a svých „zkušeností". Moje obavy se nenaplnily. Organizátorům se podařilo vytvořit atmosféru, v níž byla i pro mne Boží přítomnost zjevná, a to bez pochyb. Mají můj obdiv a moc jim za to děkuji.

Jako účastnice Multicampu jsi patřila spíše ke střední generaci, jak jsi to mezi těmi mladými prožívala?

Někdy si říkám, že jsem ve svém životě něco propásla, když jsem našla víru v Boha až teď. Někdy si taky říkám, jestli to s ohledem na děti, které jsem vychovala, nebylo příliš pozdě. Všichni ti mladí na Multicampu mě však posílili nadějí, že ne, že není pozdě. I moje děti mají šanci, protože dveře jsou stále otevřené a Bůh je přítomen. On je spravedlivý, milosrdný a trpělivý. Nevím, jak je to zvykem, ale přišlo mi, že by nás tam v té střední generaci mohlo být i víc. Možná by mne to uklidnilo a zbavilo pocitu, že si ten „generační rozdíl" skutečně jen namlouvám.

S IVANOU FILIPOVOU ROZMLOUVAL JAROMÍR ANDRÝSEK

obsah

Aktualita
Posílili ve mně naději 2

Úvodník
Poklad mít a nést druhým 4

Úvahy k téme
Kam s pokladom? 5
Shromažďujte si poklady 6

Úvaha o Vianociach
Proti boreniu kresťanských Vianoc 7

Úvaha k tématu
Ukládejte si poklady v nebi. Ale jak? 8

Recenzie
E. Modersohn, Vzhliadni na Ježiša 10
M. Rejchrt a P. Vaďura, Dveře se otvírají 11

Úvaha
Nemilujte 11

Úvaha k tématu
Jsme bohatí! 12

Glosa
V pravý čas 13

Kresťania v zahraničí
Svetlo evanjelia svieti v Kosove 14

Tematický článek
Shromažďujte si poklady v nebi... A na zemi ne? 16

Glosa
Posloucháte Rádio 7? 19

Jubileum
500 let reformace. Martin Luther 20

Recenze
M. Lloydbottom a H. Dayton,
Peníze až na druhém místě 23
J. a G. Bengeovi, Gróf Zinzendorf. Prvé lastovičky . . 24
S. R. Shepherd, Malej milovanej Princeznej
a Mocnému Bojovníkovi 25

Křesťanský život
Ctnosti (16. díl): Naděje 26

Úvaha
Boží služobník – Boží bojovník. 28

Recenze
J. Ostrolucký, Pamätný kameň 29

Biblický výklad
Zjevení (8. díl) 30

Recenze
J. Kurz, Soudcové 31

Predstavujeme
Kresťanský zbor Trenčín 32

Poézia
Nijako neviem pochopiť 36

Téma příštího čísla:

VZKRIESENIE

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do konce ledna/januára 2018 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Redakce.

Poklad
mít a nést druhým

Milí čtenáři,

shromažďování pokladu bylo ve starověku známkou blahobytu a kumulace majetku. Když se král Chizkijáš babylónským poslům pochlubil svou klenotnicí (2Kr 20,13), byla plná stříbra a zlata, ale také balzámů, olejů a zbraní. Množství cenností mělo svědčit o prosperitě a požehnání, kterého se mu od Hospodina dostalo. Toto pojetí pokladu, prezentující materiální zabezpečení a blaho, bylo běžné. Někdy dokonce lidé pohlíželi na fyzický poklad jako na výsledek morální či duchovní ctnosti. Tak se například kniha Přísloví (15,6) dívá na dům spravedlivého jako na rozsáhlou klenotnici, zatímco svévolníkovi předpovídá rozvrat, neúspěch a chudobu.

Každopádně poklad symbolizuje to, co má velkou hodnotu. V tomto duchu se Hospodin vyjádřil o svém lidu, jako o zvláštním vlastnictví či pokladu (Ex 19,5). V Božích očích mají jeho vyvolení velkou cenu. Navíc jim zaslíbil, že když jej budou poslouchat, vyvýší je nad ostatní národy. Otevře jim svou pokladnici a požehná jim (Dt 28,8-14).

Boží jednání zde vychází vstříc lidské touze shromažďovat hodnotné věci. Je to přirozené a ukazuje to, čeho si lidé skutečně váží a co chtějí vlastnit. Také to symbolizuje hodnotu a význam jejich pokladu, označuje to, co považují za to nejdůležitější. To, co lidé shromažďují, určuje, jak žijí (Mt 12,35): „z dobrého pokladu, vynáší dobré“ a naopak.

Bible také ukazuje, že lidé shromažďují buď pozemské nebo nebeské poklady. Z Boží perspektivy mají nebeské poklady větší hodnotu než ty pozemské (Lk 12,21). Kniha Přísloví (2,4-5) to ilustruje obrazem moudrého syna, který pátrá po skrytých pokladech, uchovává v sobě Hospodinovy výroky, aby došel poznání Boha. Skutečným pokladem v Boží klenotnici je pak bázeň před Hospodinem (Iz 33,6).

Světskému pozorovateli to asi bude znít bláznivě, ale z Boží perspektivy je pro člověka lepší, aby se zbavil pozemských pokladů, pokud mu to brání v získání těch nebeských (Mt 16,26). Řídit se v životě Božími pravidly je totiž mnohem větším pokladem než všechno to materiální bohatství, které člověk v tomto světě může shromáždit.

Hodnotu a význam Božího království pro lidský život ilustroval Ježíš dvěma podobenstvími (Mt 13,44-46): O pokladu v poli a O vzácné perle. Obě podobenství tvoří typické dvojče, kdy je stejná pravda vyjádřena dvěma různými metaforami. Poklad a perla přestavují Boží království, a to má pro nálezce tak velkou hodnotu, že jde, prodá vše, co má, aby je získal. Život je více než pokrm a tělo je víc než oděv. Proto také Ježíš vyzval bohatého muže, kterému majetek bránil v následování, aby vše prodal, rozdal chudým a získal tak poklad v nebi. Jedině tak bude volný a bude moci Krista následovat. (Mk 10,21)

Poznání Krista a vnitřní osvícení je v Novém zákoně nazváno pokladem (2K 4,6-7). Tento poklad však křesťan nosí, obrazně řečeno, v hliněné nádobě. Je si vědom své křehkosti, ale právě na této křehkosti se demonstruje Boží moc, kterou jsme uschopňováni ke službě. Bůh nám dává sílu překročit vlastní stín a zmocňuje nás k tomu, čeho bychom sami ze sebe nebyli schopni.

Nejde tedy jen o to poklad získat, ale také ho v sobě nosit, dávat prostor Bohu a zprostředkovat jeho poklad druhým. Bible jasně ukazuje, že všechny poklady moudrosti a poznání jsou skryty v Kristu (Ko 2,3). Jeho učedníci pak z těchto pokladů vynáší na světlo světa hodnoty staré i nové (Mt 13,52).

Milí čtenáři, Advent je dobou čekání na Pána. Máme být připraveni a lampy našeho života mají hořet (Lk 12,33). Pamatujme, že k pokladům, které mají trvalou hodnotu, patří to, co v našem životě touží vidět Bůh – spravedlivý život služby. To jsou měšce, které se nerozpadnou, to je poklad, který nelze ukrást. Vydejme se spolu tímto směrem i v novém roce 2018, vždyť biblické rčení (Lk 12,34): Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce, ze své aktuálnosti nic neztratilo.

Požehnané čtení vám za redakci přeje

JAROMÍR ANDRÝSEK

tiráž

ŽIVÉ SLOVO

Vydávají
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno–Židenice, www.ziveslovo.cz

Odpovědný redaktor, správa inzerce a adresa české redakce
Jaromír Andrýsek, Okrajová 3,
737 01 Český Těšín
tel.: +420 776 737 282
e-mail: ja.andrysek@gmail.com

Adresa slovenskej redakcie
Peter Kozár, Okružná 3190,
900 01 Modra
tel.: +421 908 390 753
e-mail: pkozar@berea.sk

Redakční rada
Jaromír Andrýsek, Jana Čížová, Petra Eliášová, Peter Kozár, Michal Mrozek, Tomáš Pala, Ondřej Šimik, Jan Vopalecký, Ľubomír Vyhnánek, Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk
Gedeon Koukol, Ostravská 130,
735 62 Český Těšín - Mosty

Jazyková korektura
Ivo Štěrba st.

Administrace a expedice pro ČR
Daniel a Daniela Mrozkovi
tel: +420 737 255 932 a 732 657 842
e-mail: mrozek.dany@gmail.com
mrozkova.daniela@seznam.cz
Robert a Simona Brožkovi
tel: +420 605 870 575
Křesťanský sbor Český Těšín
Slezská 874, 737 01 Český Těšín

Administrácia a expedícia pre SR
Bohuslav Javor, Kresťanské centrum Berea,
Okružná 3190, 900 01 Modra
tel.: +421 905 249 379
e-mail: javor@berea.sk
IBAN SK55 1100 0000 0026 2901 0205

Platby a dobrovolné příspěvky
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno-Židenice
Fio banka, pobočka Český Těšín
Číslo účtu: 2300709184 / 2010

Předplatné v České republice
ČR: na celý rok 220 Kč + poštovné 96 Kč
Zahraničí: + poštovné jedné zásilky 76 Kč

Predplatné na Slovensku
na celý rok 7,8 € + poštovné 3,2 €
jednotlivé čísla 1,95 € + poštovné 0,8 €
Předplatné na další období končí jen písemným či telefonickým odhlášením v administraci.
Časopis vychází čtyřikrát do roka.
Registrační číslo MK ČR 6480
ISSN 1210–6526

Fota na obálce:
JUDr. Michaela Kalová

Kam s pokladom?

Hoci som bol malý chlapec v chudobnej rodine, občas sa stalo, že prišla nejaká návšteva a dala mi nejaké peniaze. Skryl som si ich do listovej obálky a uložil medzi hradu a dosky v komore, aby mi ich nikto nenašiel. Alebo sa stalo, že sused alebo niekto starší potreboval moju službu a po jej vykonaní ma odmenil. I tie korunky tam putovali. To bol môj poklad.

V Biblii čítame veľa slov, ktoré sú obrazné – metafory. Vždy ma udivuje, ako sa Boh názorne predstavuje a popisuje svoju duchovnú skutočnosť. Použil k tomu i rozvinutý hebrejský alebo grécky jazyk, ktoré týmito výrazovými prostriedkami oplývajú. Jedným z nich je i grécke slovo ***thésauros*** preložené do nášho jazyka ako poklad. Do neho Boh zahrnul svoje najvzácnejšie veci, tie čo si veľmi cení. No prekvapuje ma miesto, kam poklad uložil.

Poklad v hlinenej nádobe

V 2. Korinťanom 4,6-7 apoštol Pavol píše: ***Lebo Boh, ktorý povedal: Nech z temnôt zažiari svetlo!, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista. Tento poklad však máme v hlinených nádobách...*** Z kontextu je zrejmé, že nádobou z hliny je človek, ktorého Stvoriteľ sformoval a vdýchol do neho ducha (Gn 2,7).

Ako sa sami z každodennej skúsenosti presviedčame, nie je to príliš spoľahlivé miesto. Táto nádoba pri dobrej starostlivosti resp. životospráve vydrží, aj to len vo výnimočných prípadoch, okolo 100 rokov. Ako je to veľmi málo a na druhej strane, aké vzácne musia byť tieto nádoby v Božích očiach, keď do nich vložil poklad. Čo je tým pokladom ukrytým vo vnútri? Pozrime sa do Písma, ako to vyjadril Pán Ježiš (Jn 14,23): ***Keď ma niekto miluje, ten bude zachovávať moje slovo, a môj Otec ho bude milovať, a prídeme k nemu a urobíme si u neho príbytok.*** Božia prítomnosť v našich srdciach je ten pravý poklad, ktorého cenu a hodnotu už nič nemôže prekonať.

Poklad v nebi

To však nie je všetko. Žasnem nad tým, že nie len Boh vložil poklad do nás, ale my k tomu pokladu môžeme pridávať a presúvať ho na to najbezpečnejšie a trvalé miesto (Mt 6,20): *ale si zhromažďujte poklady v nebi, kde ani moľ ani hrdza nekazí, a kde sa zlodeji neprekopávajú ani nekradnú.*

Čo by malo byť tým naším príspevkom k pokladu? Apoštol Pavol povzbudzoval svojich bratov (a teda i nás), že si majú ukladať zlato, striebro a drahokamy. Ale veď toho má Boh u seba nesmierne množstvo, keď budeme čítať napríklad 21. kapitolu z knihy Zjavenia. No tu si znova musíme uvedomiť, že v textoch Biblie je veľa metafor – prenesených významov slov. Tak je to aj so zlatom, striebrom a drahokamami, o ktorých hovorí apoštol Pavol. Sú to predovšetkým predmety nehorľavé, ktoré majú veľkú špecifickú hmotnosť.

Apoštol Pavol prežíval vo svojom živote ťažké udalosti: mnohú námahu, väzenia, veľa bitiek, od Židov päť ráz 40 palíc bez jednej, tri razy bol bičovaný, raz kameňovaný, tri razy prežil stroskotanie lode, noc a deň zápasil na otvorenom mori... a mnohé iné utrpenia pre Pána (2Kor 11). K tomu tiež pripája nepochopenie až pohŕdanie od vlastných bratov napr. v cirkvi v Korinte. A na druhej strane získal mnoho ľudí pre Krista, vyslovil a napísal mnohé kázne a listy, vyučoval jednotlivcov i celé skupiny... Iste toto boli tie zrnká zlata, striebra a drahokamy, ktoré si takto zhromaždil v nebi.

Poklad v nás – poklad v nebi

Teda najskôr je potrebné, aby si Boh uložil poklad v nás, aby sme Jeho samotného pozvali prebývať do našich srdc. A keď potom žijeme v poslušnosti Písmu, sme ochotní konať a znášať veci prinášajúce úžitok pre Božie kráľovstvo a Boží ľud, tak sa postupne ten Jeho poklad, ktorý niekedy vložil do nás mení na ten náš poklad, ktorý si ukladáme v nebi.

JÁN ČÍŽ

Shromažďujte si **poklady**

Ne na zemi ale v nebi. To, co se děje zde na zemi, už v sobě nese punc porušenosti. Hodnota pokladu na zemi, kde jej ničí mol a rez a kde zloději vykopávají a kradou, je velice relativní. V Matoušově evangeliu v šesté kapitole Pán Ježíš mluví právě o takových pokladech uložených na zemi, po kterých lidé baží. Tím kýženým „pokladem" může být touha po slávě či uznání, kterého se dostane těm, kdo veřejně dávají almužny, veřejně se modlí a veřejnosti na odiv ukazují svou utrápenou tvář, když se postí (Mt 6,1-21). Takové jednání lidí s touto ambicí se předvést, lze výstižně vyjádřit cizím slovem: spektakulárnost. Česky bychom řekli, že je to jednání vystavující něco na odiv; to, co upoutá pozornost, je nápadné, efektní, přitažlivé, neupřímné, předstírané, jednání postrádající pravdivost. Jen pouhé úsilí, kterému jde o získání slávy a uznání přihlížejících. Je to kapitál, který má svou hodnotu pouze v očích lidí tohoto světa, a to relativní a proto i pomíjivou. To není kapitál, který by bylo možné převést ze země a uložit ho v nebi. Příkladem takového jednání může být manželská dvojice Ananiáše a Zafiry. Ti toužili dosáhnout svým finančním darem, z něhož část zatajili, uznání v jeruzalémské církvi. Bylo to jednání neupřímné, proto končí hanbou a smrtí obou aktérů (Sk 5,1-11).

My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista (F 3,20). Jestliže jsme povstali s Kristem, pak tedy hledejme vrchní věci, kde Kristus sedí na pravici Boží (Ko 3,1). Proto shromažďovat zemské poklady je pošetilost. Vždyť nic jsme si totiž na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést (1Tm 6,7). Uznání, obdiv, lidskou slávu ani zlato si s sebou na věčnost nevezmeme. Je dobré žít v pokoře a spokojit se s tím, co máme. Taková zbožnost je už sama o sobě velikým požehnáním, a je podmínkou toho, že budeme shromažďovat skutečné Bohem ceněné poklady, které se nám budou ukládat v té „nejbezpečnější bance", a tou je nebe (L 12,33.34): „Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpatelný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a kde mol neničí. Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce." Ti, jejichž srdce přirostla k majetku, budou mít oči jen pro pláč, když utrpí ztráty, a poznají, jak pomíjející jsou materiální věci: „A nyní, vy boháči, plačte a naříkejte nad pohromami, které na vás přicházejí. Vaše bohatství shnilo, vaše šatstvo je moly rozežráno, vaše zlato a stříbro zrezavělo, a ten rez bude svědčit proti vám a stráví vaše tělo jako oheň. Nashromáždili jste si poklady – pro konec dnů." (Jk 5,1-3) Ten bohatý mládenec, který se setkal s Pánem, se trápil tím, že nevěděl, co má dělat, aby získal podíl na věčném životě. Tou překážkou, která mu bránila v dosažení té jeho vysněné mety, bylo jeho bohatství. Proto mu Pán Ježíš v lásce radil (Mk 10,21): „Jedno ti schází. Jdi, prodej všecko, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne." Ale ten mladý muž byl příliš srostlý se svým majetkem, nedokázal se ho zříct, a tak odchází od Pána smutný se svěšenou hlavou. Tím se připravil o poklad, který mohl mít v nebi. Apoštol Pavel připomínal svému synovi ve víře, Timoteovi, jak má jednat s těmi, kteří jsou bohatí v tomto věku (1Tm 6,17-19): „Těm přikazuj, ať nejsou pyšní a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme; napomínej je, ať konají dobro a jsou bohatí v dobrých skutcích, štědří, dobročinní, a tak ať si střádají dobrý základ pro budoucnost, aby obdrželi pravý život."

Boží slovo nás vede a dává nám orientační body na naší životní pouti za Pánem. Tím prvním předpokladem úspěšné cesty je naprostá čistota a upřímnost našich pohnutek: „Nebývejme marné chvály žádostivi, jedni druhých popouzejíce, a jedni druhým závidíce." (Ga 5,26) „V ničem se nedávejme ovládat ctižádostí ani ješitností, naopak v pokoře pokládejme jeden druhého za přednějšího než sebe." (F 2,3) Neupínejme svá srdce k přibývajícímu majetku (Ž 62,11). Naopak své materiální prostředky vložme do služby Pánu, k nim přidejme své hřivny, štědrost, dobročinnost, svůj čas. Pokladem uloženým v nebi bude jen to, co učiníme pro svého Pána v naprosté upřímnosti bez postranních úmyslů a to z celého srdce. Tak si na tom nejkrásnějším a nejbezpečnějším místě uložíme svůj poklad, o který nás nikdo a nic nemůže připravit.

JOSEF HUDOUSEK

Proti boreniu **kresťanských Vianoc**

Aj tento rok sa na internete objavujú videá, články a výstrahy samozvaných zástancov biblického kresťanstva, odrádzajúce od slávenia Vianoc. Hnevá ma to, lebo je to v predvianočnom čase rana pod pás pre všetkých úprimných, no vo viere ešte slabých veriacich. Oslava Kristovho narodenia by nemala mať pachuť podozrenia z nebiblického konania. Na zváženie dávam svojich 10 pozorovaní.

1. Vraj nás **k oslave narodenia Pána nevedie Biblia**. Som presvedčený, že Biblia nás vedie k oslave tohto veľkého Božieho činu, aj keď nepriamo. Veď prečo potom evanjelisti Matúš a Lukáš týmto udalostiam venujú prvé dve kapitoly, nehovoriac o slávnom Jánovom: *„Slovo sa stalo telom“* a Pavlových vyjadreniach typu: *„Keď prišla plnosť časov...“* K čomu inému ako k Božej oslave by nás mali viesť starozmluvné proroctvá typu: *„Dieťa sa nám narodilo, Syn nám je daný“*?

2. Vraj robiť to v **konkrétny dátum, hoci nevieme, kedy to bolo**, je zlé. Sviatočné dni vždy potrebujú konkrétny dátum. Ani oslavy päťdesiatky nemusia byť na presný termín narodenín, ale sú vecou dohody. Je smiešne počuť od kresťanov, ktorí oslavujú svoje vlastné narodeniny, že robiť to v prípade Pána Ježiša je zlé.

3. Vraj to, čo má **pohanský pôvod** (napr. 25. december) nemôže byť použité na oslavu Boha. No aj väčšina kresťanov má pohanský pôvod. Patrili sme moci tmy a boli sme vytrhnutí do kráľovstva Božieho milovaného Syna (Kol 1,13) a naše vnútro bolo naplnené novým obsahom. Dátumy a časy nie sú samy osebe nečisté, veď predsa čas a priestor stvoril náš Boh a nie satan. Rôzne sviatky židovské aj kresťanské, majú svoje časové náprotivky v pohanstve. Niektoré boli stanovené ľudským podľa konštelácie hviezd, mesiaca a slnka, a to je predsa prirodzený stvoriteľský kalendár. Hriešnik zneužíva Božie stvorenie, ale nový človek žije v posvätení a ďakuje za všetko Bohu (1Tim 4,3-5).

4. Vraj odstrániť z niečoho **pohanský obsah** a nahradiť ho kresťanským je hriešne – ako napríklad uctievanie rímskych bohov vystriedať uctievaním svätých. No vnesenie biblických hodnôt do vyprázdnených foriem je niečo iné, pretože sa tým demonštruje, že Pánom je Ježiš a nie démoni a že svet patrí Bohu a nie diablovi. Ak znovuzrodení kresťania oslavujú prvý príchod Pána v čase niekdajšieho pohanského sviatku a novodobého sviatku konzumu, dávajú Bohu miesto, ktoré Mu ako Majiteľovi sveta a ich životov patrí. Aj nedeľa bola v Rímskej ríši sviatok boha slnka a kresťania tento deň naplnili oslavou Vzkrieseného.

5. Vraj oslavovať Pánovo narodenie vtedy, keď **Vianoce oslavujú všetci ostatní ľudia**, formálni kresťania aj neveriaci, je zlé. Ale prečo? Zvádza nás to k hriechu? Poškvrňuje to niekoho? Alebo je to čas, keď ľudia majú voľno a môžu mať viac času aj jeden pre druhého? Bolo by vhodnejšie keby v tomto čase kresťania pracovali na stavbe alebo hrali futbal, ako to niekedy robili v nedeľu napr. adventisti siedmeho dňa? Čo tak brať to ako príležitosť pre rodinu, spoločenstvo, evanjelizáciu, svedectvo, povzbudenie, obdarovanie blízkych a pod.? Predsa keď dvaja robia to isté, nie je to vždy to isté. Je veľký rozdiel medzi slávením Vianoc ateistu, pohana a skutočného kresťana. Nikto z veriacich „neoslavuje Vianoce“ ako také, ale Pána Ježiša a Jeho príchod na zem. To, že v ten istý čas sa môže niekto povadiť, opiť, alebo s vďakou spievať chvály, je problém ľudského hriechu a nie príležitosti na oslavu.

6. Vraj **výzdoba spojená so sviatkami je nečistá**, démonická a odvádzajúca od živého Boha. Ale krása patrí Bohu a On je pôvodcom všetkého, s výnimkou hriechu – ten je v našom srdci nie vo veciach okolo nás. Výzdoba a krása môže pravdaže prerásť do modlárstva, ale to aj jedlo, peniaze a ľudská česť. Je to v našej prirodzenosti dané od Tvorcu, že človek spája oslavu s krásou. Modla si vyžaduje uctievanie, ale vianočnému stromčeku a výzdobe sa nikto neklania! „Čistým je všetko čisté.“ (Tít 1,15)

7. Biblický kresťan vraj **nepotrebuje zastávky v kalendári**; vždy si má pripomínať len to, k čomu ho vedie Svätý Duch. To je ale plytké tvrdenie, lebo viditeľná cirkev nie sú len jednotlivci a nie je len organizmus, ale aj organizácia s určitým poriadkom a tradíciou v tom dobrom slova zmysle. Ani Pavol sa neodrezal od slávenia židovských sviatkov (Sk 18,21), hoci bol proti zavádzaniu židovských sviatkov do cirkvi ako ceste sebazdokonaľovania a záslužníctva (Ga 4,10).

8. Odporcovia Vianoc navrhujú, že tieto **sviatky by sa mali vrátiť pohanom** tak, že sa od nich biblickí veriaci dištancujú. Pravdou ale je, že pohanom nepatrí nič. Všetko v tomto svete je Božie a to, či je to čisté alebo nečisté, nezávisí od dátumu a formy, ale od stavu veriaceho srdca. Mylne chápaná svätosť nás potom môže viesť k oddeleniu sa nielen od hriešneho sveta, ale aj od sveta, ktorý Boh miloval a od ľudskej spoločnosti, tradície a kultúry, aj keď nás nezvádza k hriechu. Nie je lepšie modliť sa, aby sme do všetkých spoločenských foriem mohli priniesť svieže evanjelium a úctu k Stvoriteľovi?

9. Mylne pochopená reformácia viedla niektoré hnutia k tomu, že akoby **zmazali predchádzajúce storočia cirkvi** a samých seba položili na vrchol duchovných dejín. Takto hľadí väčšina bludárov napr. na doktrínu o Božej Trojjedinosti alebo ustanovenie nedele. Musíme pokorne priznať, že aj pred nami žili tisíce pravých kresťanov a nie všetky rozhodnutia cirkvi boli zlé! Je užitočné mať v kalendári zaznačené veľké kresťanské sviatky, ako je okrem Vianoc Veľká noc, Nanebovzatie alebo Letnice. Môže nás to viesť k pokore a hľadaniu lepšieho pochopenia týchto Božích dejinných činov.

10. Kresťania, odrezaní od svojej tradície a spoločnosti, sú zbytočne, nie pre vieru v Pána Ježiša, **zaradení medzi novodobé sekty**, ktoré si uzurpujú stav prvotnej cirkvi (napr. jehovisti, adventisti, extrémni charizmatici...) Takto sa zbytočne izolujú, čo slúži len na podporu pocitu falošnej jedinečnosti a je na škodu misie a evanjelizácie. Často sú týmito postojmi k podružným veciam zraňovaní najbližší ľudia. Tým nepopieram, že v náboženstve a svete okolo nás je dosť vecí, od ktorých sa máme oddeľovať, no vždy ide o veci, ktoré zvádzajú na hriech. No nemyslím si, že sem patria staré kresťanské tradície, najmä ak ich dokážeme naplniť dobrým biblickým obsahom, radosťou z oslavy Boha a vzájomných vzťahov.

MIROSLAV POLIAK

Ukládejte si poklady v nebi... ale JAK?

Ježíš řekl ve svém slavném Kázání na hoře (Mt 6,20): „Ukládejte si poklady v nebi, kde je nenič mol ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou." To, že je možné mít poklad v nebi, dokazují také jeho slova bohatému mladíkovi: „Jedno ti schází. Jdi, prodej všecko, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!" (Mk 10,21; srov. Mt 19,21; L 18,22) Podobně to čteme v Lukášově evangeliu po podobenství o boháči, který měl tak velkou úrodu, že ji nemohl dát do svých stodol. Tam říká Ježíš následující slova (L 12,33): „Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřete si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpatelný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a mol nenič." Problém ovšem je, JAK si tento „poklad v nebi" ukládat? Jak provést transfer do „nebeské banky"?

Bruno Ferrero ve své knížce *Další příběhy pro potěchu duše*[1] napsal na toto téma krásnou mini-povídku, která ukazuje jednak časté mylné představy o tom, jak lze své bohatství vzít s sebou do nebe, ale také i princip toho, jak si opravdu můžeme „ukládat poklady v nebi" či „pořídit si měšce, které se nerozpadnou". Zde je:

Jeden bohatý člověk přišel do ráje. Ze všeho nejdřív se šel podívat na trh a překvapeně zjišťoval, že je všechno zboží nabízeno velmi levně.

Hned vytáhl peněženku a začal si poroučet to nejkrásnější, co viděl.

Když měl zaplatit, podal andělovi, který tam prodával, plnou hrst velkých bankovek.

Anděl se na něj usmál: „Je mi líto, ale tyto peníze tady neplatí!"

„Jak to?" – užasl muž.

„Tady platí jen ty peníze, které byly na zemi darovány." – odpověděl anděl.

Mysli na svůj kapitál na cestu do ráje!

Velký kus pravdy je také v jedné křesťanské anekdotě:

Další bohatý člověk se dostal do nebe. Když procházel nebeskou branou, všiml si jeden z andělů na stráži, že v ruce nese něco, co si úzkostlivě chrání.

„Co to máš?" – zeptal se ho přísně.

Ač nerad, protože si svého pokladu nesmírně vážil, ukázal stráži, co nese. Byla to velká zlatá cihla.

„Jen ho nech!" – usmál se na strážného s pochopením Petr – „Náš bratr totiž ještě neví, že u nás tím dláždíme ulice!"

Pozemské poklady si do nebe neodneseme

To říká Bible zcela jednoznačně (1Tm 6,7): „Nic jsme si totiž na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést." Všechno to, co jsme s tak velkým úsilím získali, tu zase zanecháme. Proto moudrý Šalomoun říká (Ka 5,12-14): „Je zlý neduh, který jsem pod sluncem viděl: vlastníkovi je ke zlému bohatství, jež střeží. Po úmorné lopotě může o bohatství přijít a syn, jehož zplodil, stojí s prázdnou rukou. Jako vyšel z života své matky, nahý zase odchází, jak přišel, a za svoje pachtění si nic neodnese, ani co by se do ruky vešlo."

Proto také říká Pán Ježíš v podobenství o boháči, který plánoval stavbu nových stodol a bezstarostnou budoucnost (L 12,20-21): „Ale Bůh mu řekl: Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvoji duši, a čí bude to, co jsi nashromáždil? Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem." Pozemské bohatství je časné – a nedá se žádným způsobem přenést do věčnosti. Vše, co zde získáme, zde zanecháme. To je skutečnost, na kterou bychom nikdy neměli zapomínat.

A přece lze ukládat poklady v nebi

Kdyby tomu tak nebylo, pak by to Pán Ježíš neřekl – a on to přitom řekl opakovaně, více lidem. Můžeme mít tedy poklad v nebi. Nevyčísluje se ani v eurech, ani v dolarech, dokonce ani ne ve virtuálních bitcoinech. Jeho velikost však bude různá. Ani v nebi nebude rovnost všech vykoupených, jak bychom si možná mysleli. I to nám říká Bible (1K 15,41): „... jiná je záře hvězd, neboť hvězda od hvězdy se liší září." O této záři vykoupených lidí psal už prorok Daniel (12,3): „Prozíraví budou zářit jako záře oblohy, a ti, kteří mnohým dopomáhají k spravedlnosti, jako hvězdy, navěky a navždy." Souvisí to i s tím, jak to Pán Ježíš vyjádřil. Řekl totiž: „Ukládejte..." – ne „Uložte..." Jde tedy o děj, který nemusí (a ani nemá) být jednorázový. Jestliže Ježíš řekl „ukládejte" a „opatřete si" – pak to není jen svolení a vyjádření souhlasu. Jde o víc. Je to přece imperativ, rozkazovací způsob, který nás vybízí, abychom tak činili. Poklady v nebi si **máme** ukládat a to vědomě a cíleně. To, že se tyto poklady budou lišit, ilustruje i milá vzpomínka na bratra Kořínka, který nám mladým říkával následující „bajku":

Jistá bohatá věřící dáma přišla do nebe. Jako první se měla ubytovat ve svém nebeském příbytku. Jak ji anděl provázel nebeskými ulicemi, obdivovala nádherné stavby – vše bylo krásné, upravené, čisté, radost pohledět. Její pozornost upoutal jeden nádherný palác. Pověděla to svému průvodci a ke svému překvapení se dozvěděla, že to je dům její služky. „Jaký asi dům budu mít já, když moje služka má tak nádherný palác!" – přemýšlela. Po delší cestě došli k malému, krásně upravenému domečku, obklopenému zahradou s nádhernými stromy. „Tak, a jsme na místě!" – říká její průvodce – „Tu je váš domeček, tu jste doma!" Milá dáma pohlédla poněkud zaraženě na anděla: „Jak je to možné? Moje služka má takový nádherný palác a já jen takový malý domeček?" – „Moje milá," – odpověděl anděl – „je mi líto, ale víc materiálu jste nám neposlala!"

Tak to je jen bajka. Bible nic neříká ani o „palácích", ani o „domečcích" případně ani o „trzích" a „měně" na nebeských ulicích. Je to ale k našemu zamyšlení – Pán Bůh nám dává na zemi spoustu příležitostí, jak si ukládat poklady v nebi. Dává nám je proto, abychom je využili. Podobenství Pána Ježíše o svěřených hřivnách nám to názorně dokresluje, včetně skutečnosti, že ne všichni tuto šanci využili stejně. K zamyšlení je i to, že právě ti, komu Pán Bůh dal spoustu příležitostí, se spokojí s málem. Stačí jim, že se dostanou do nebe – a pak už se moc neangažují. Jak se dívá na tuto skutečnost Pán Bůh, vyplývá názorně ze slov Pána Ježíše, který pozoroval lidi ve chrámě, jak dávají dary do pokladnice (L 21,1-4): „Ježíš pozoroval, jak bohatí vhazují své dary do chrámové pokladnice. Uviděl i jednu nuznou vdovu, jak

[1] Ferrero Bruno. *Další příběhy pro potěchu duše.* Portál: Praha 1997, str. 85.

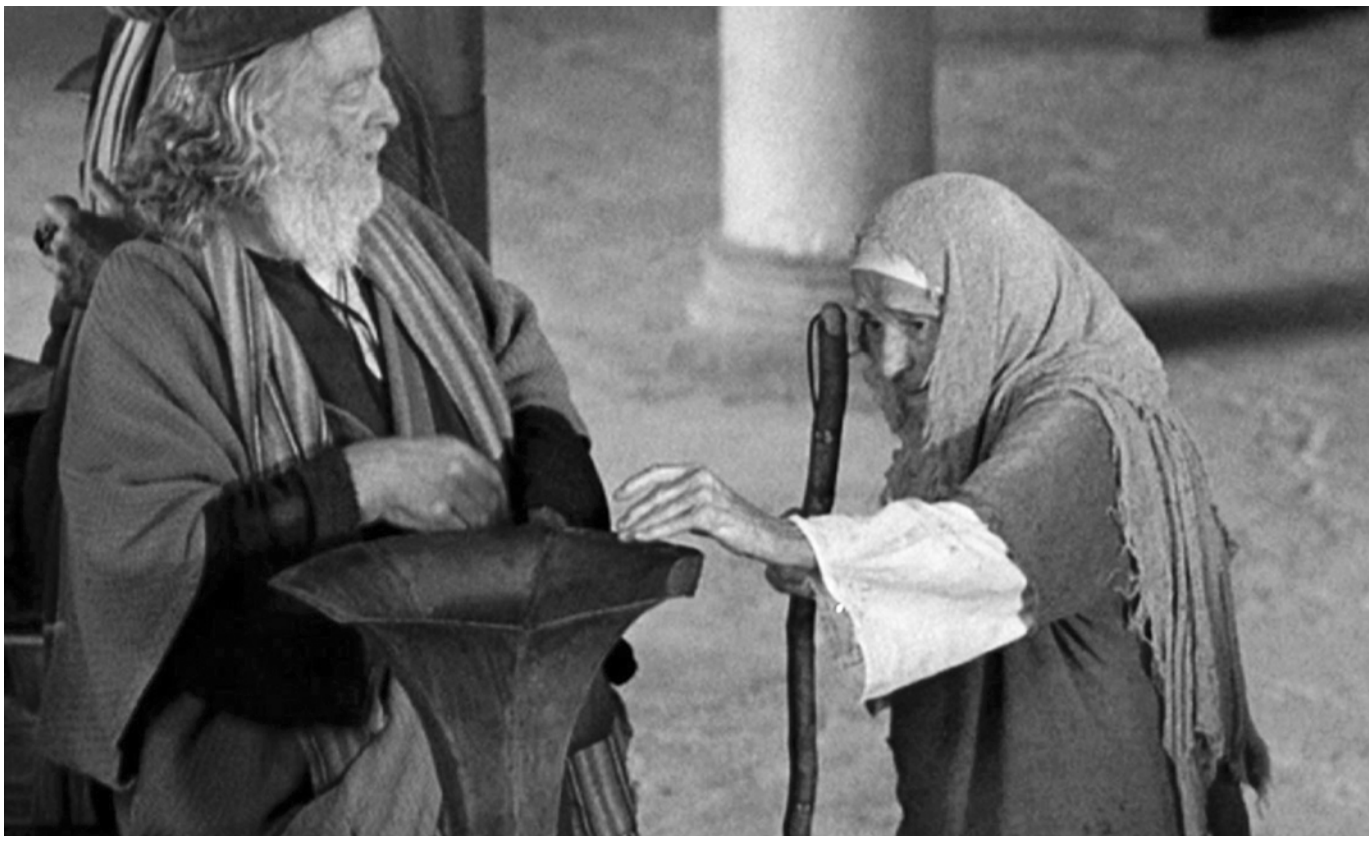

tam hodila dvě drobné mince, a řekl: Vpravdě vám pravím, že tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní. Neboť ti všichni dali dary ze svého nadbytku, ona však ze svého nedostatku; dala všechno, z čeho měla být živa." Jak je tomu se mnou?

JAK ukládat poklady v nebi?

Tím se dostáváme k této velmi důležité otázce. Jak si poklady v nebi ukládat? Zásadní odpověď je už v úvodním odstavci ve slovech Pána Ježíše a dokreslují ji i zmíněné ilustrace.

Vyplývá ze slov, která Pán Ježíš řekl bohatému mládenci, a ze slov, která řekl po podobenství o boháčovi, který myslel jen na sebe. Jsou ve slovech „prodejte... a rozdejte". V případě bohatého mládence Pán Ježíš položil prst na jeho bolavé, slabé místo. Měl příliš mnoho majetku a nechtěl se ho v žádném případě vzdát. To neznamená, že máme prodat vše, co máme a rozdat to chudým, jak to někteří lidé udělali doslovně. Boží slovo nás učí na druhé straně i o naší odpovědnosti za svěřený majetek, učí nás i s bohatstvím pracovat (dát penězoměncům a získat úroky). O co ale jde, je **cíl a smysl našeho života**.

Pavel Kosorin vyslovil jednu zásadní větu: „Bůh nám nedává proto, abychom měli víc, nýbrž proto, abychom mohli víc dávat." Nebo, chcete-li, slovy Bible (2K 8,13-15): „Nejde o to, aby se jiným ulehčilo a vy byli přetíženi, nýbrž abyste na tom byli stejně: váš přebytek pomůže nyní jejich nedostatku, aby zase jindy jejich přebytek přišel k dobru vám ve vašem nedostatku; tak nastane vyrovnání, jak je psáno: Kdo měl mnoho, tomu nic nepřebylo, a kdo málo, neměl nedostatek."

Smyslem a cílem našeho života má být žít pro druhé, tak jak to dělal Kristus. Jen si znovu přečtěme oddíl ve Fp 2,5-13. Jsou to slova, která ukazují, jak žil Kristus na zemi a jaký to mělo dopad. Když ale přečteme tento text v uvedeném kontextu, vyplývá z toho jasně, že stejně máme postupovat i my – a to i tehdy, když nás nikdo nevidí, ze svého srdce. A takové jednání pak přináší i slávu a poklad u nebeského Otce. Tak se získávají poklady v nebi.

K tomu člověk ovšem musí dorůst – nebývá to okamžitě. Někdy to trvá celá léta. Vzpomínám na příklad jednoho z duchovních otců bratrského hnutí ve světě, jímž byl **Anthony Norris Groves** (1795–1859). To byl věřící zubní dentista. Ti i tehdy vydělávali dost peněz. Později působil jako lékař a misionář v Bagdadu a později v Indii. Jeho životním heslem bylo: „Pracuj tvrdě, spotřebuj málo, dávej hodně a vše pro Krista."[2] O jeho životě se traduje, že zprvu, když uvěřil, dával pro Boží dílo desátek. Později se s manželkou rozhodli, že si ponechají jednu čtvrtinu svého příjmu. K závěru života pak dávali na Boží dílo vše, ponechávali si jen to, co potřebovali k tomu, aby mohli skromně žít.

Pán Bůh nás vychovává k tomu, abychom nemysleli jen na sebe. Křesťanství není jen o našich myšlenkových pochodech a o našem osobním uctívání Boha, ale hlavně i o praktickém životě pro jiné. To nezůstane bez odměny v nebi.

Jak je tomu se mnou? Jsem ochoten vyslechnout Ježíšovu výzvu, abych si ukládal poklady v nebi, a ne na této zemi, jak to činí většina lidí? Pochopili jsme, JAK se ukládají poklady v nebi? Je to, co děláme z lásky a vděčnosti k Pánu Ježíši Kristu, a to především pro naše bližní, bez nároku na ocenění a uznání lidí (Mt 6,3n): „Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí."

[2] *Cestou pravdy a lásky*, 100 let bratrského hnutí v Českých zemích a na Slovensku. A-Alef: Ostrava. 1998. s. 40

TOMÁŠ PALA

Ernst Modersohn
Vzhliadni na Ježiša

MSEJK, 2015,
131 strán

Kniha Vzhliadni na Ježiša od autora Ernsta Modersohna je postavená na výzve z listu Židom 12,2:

„... hľadiac ta na Veľvodcu viery a dokonávateľa Ježiša, ktorý miesto radosti, ktorá ležala pred ním, strpel kríž opovrhnúc hanbou a posadil sa po pravici trónu Božieho.“

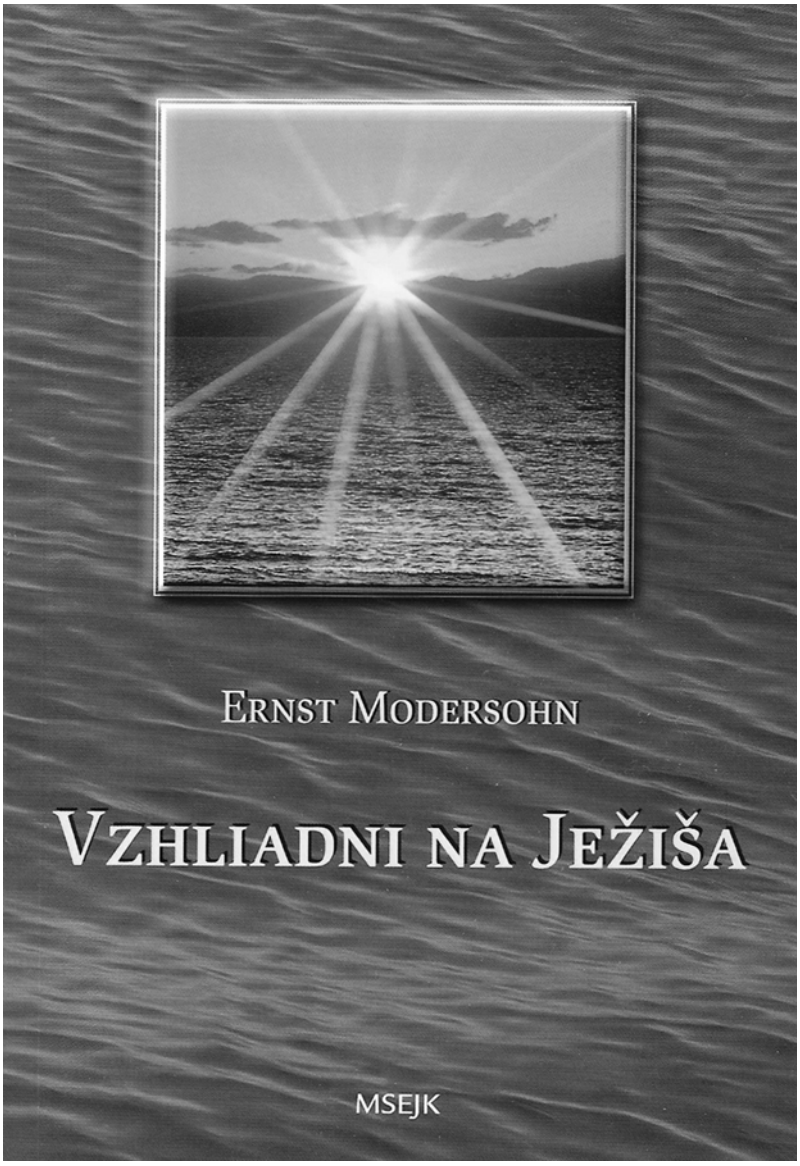

Autor sa v krátkych kapitolách zaoberá tým, kam by sa naše oči alebo náš zrak viery mal a nemal upierať. Vysvetľuje, prečo nie je dobré príliš sa zaoberať minulosťou alebo naším protivníkom diablom, svetom okolo nás, našimi okolnosťami či sebou samým... a naopak, prečo je veľmi užitočné pozerať na Pána Ježiša Krista. Pán Ježiš je totiž naším Veľvodcom – počiatkom a základom našej viery, ktorý položil na Golgote. A zároveň je aj Dokonávateľom – tým, ktorý môže našu vieru dotiahnuť do víťazného konca. Nemali by sme Mu preto brániť, aby dielo začaté v nás aj dokončil. Mali by sme Mu nechať dostatok priestoru na to, aby nás mohol formovať a viesť.

Autor tiež hovorí o potrebe pozerať na Pána Ježiša hneď ráno, pretože práve On nás môže pripraviť na to, čo nás v priebehu dňa postretne. Môže nám ukázať, aké úlohy má pre nás pripravené a zároveň dať aj silu k ich naplneniu. Dôležité je pozerať sa na Pána Ježiša aj v čase skúšok, pokušenia alebo v čase núdze či dokonca smrti. Autor v tejto súvislosti spomína napríklad Petrovo chodenie po vode a upriamuje pozornosť na fakt, že Pán Ježiš Petrovi nevyčíta, že nemal chodiť na vodu, ale že nedokázal veriť až do konca.

A napokon sa autor podrobnejšie venuje tomu, čo pohľad na Pána Ježiša vlastne je a čo to nie je. Pozerať na Pána Ježiša neznamená pozerať sa na cirkev a moje miesto v nej, na moju službu Pánovi, na moje štúdium Biblie, moje modlitby... To všetko sú síce užitočné a dobré veci, ale pohľad na Pána Ježiša znamená predovšetkým hľadieť na Pána Ježiša – na Jeho charakter, Jeho konanie, Jeho slová, Jeho dielo spasenia, na Jeho slávu v nebesiach u Otca a Jeho ochotu prihovárať sa tam za nás... Lebo len pri pohľade na Neho samotného uvidíme aj to všetko ostatné v správnom svetle.

Spomeniem napríklad myšlienku o (ne) pozeraní sa na bratov či sestry v cirkvi:

„Vzhliadnime na Pána Ježiša – nie na svojich bratov vo viere, dokonca ani na tých najlepších a najušľachtilejších... je neodvratné, že človek bude väčší a Pán Ježiš menší, ak medzi seba a Spasiteľa postavíme človeka. Ak je potom táto osoba vzdialená alebo je pre nás nedosiahnuteľná, ani Majstra viac nevieme nájsť a stratíme všetko. Ale ak je to opačne, ak medzi nami a naším najbližším priateľom stojí Pán Ježiš, potom vzťah s touto osobou bude menej viditeľný, ale hlbší, nezmení sa na vášnivý, ale skôr na jemný, bude menej nutný, skôr prospešný, a bude nástrojom bohatého požehnania v Božích rukách.“

V závere knihy nájdete niekoľko autorových starších úvah pod názvom ***Rady z mojej domácej lekárničky***, kde na praktických príkladoch zobrazuje zopár užitočných postojov kresťana, ktoré môžu byť pre čitateľa inšpiráciou.

Čítanie tejto knihy bolo pre mňa príjemným osviežením uprostred všedných dní. Veď čo môže človeka lepšie odpútať od každodennej práce a starostí, ako pohľad na Pána Ježiša Krista?

JANA ČÍŽOVÁ

Miloš Rejchrt a Petr Vaďura
Dveře se otvírají

Vyšehrad, Rozhovory nad Biblí, svazek 9. 2017. 245 stran.

Když před několika lety vyšla první kniha z cyklu rozhovory nad Biblí, kladl si možná Petr Vaďura otázku, zda si tento typ knížky najde u nás své čtenáře. Letos nám nakladatelství Vyšehrad přineslo již svazek devátý, což potvrzuje, že si tato edice své čtenáře opravdu našla a stále nachází. A nebudou to asi jen skalní rozhlasoví posluchači Vaďurových pořadů, kdo rádi přijmou pozvání vstoupit do poučeného, ale srozumitelného přemýšlení nad Biblí. Kouzlo této edice možná tkví v osobách hostů, které si Petr Vaďura zval k mikrofonu a se kterými v průběhu minulých let mohl čtenář prostřednictvím knih vstoupit do vnitřního dialogu a sám hledat, co jej ve vybraných textech Písma oslovuje.

Jestliže však máme před sebou už devátou knihu v pořadí, mohla by vyvstat otázka, zda se již nevytrácí dynamika a nenastává pozvolný pokles v kvalitě. Čtenáře mohu ujistit, že opravdu ne. Petra Vaďuru stále přemýšlení nad Písmem baví a k rozhlasovému mikrofonu si zval a zve osobnosti, které navzdory různým rozdílům spojuje jedna velká vášeň, úcta a láska k Písmu a jeho kritická a upřímná reflexe. A tato vášeň se projevuje i v dalším, již devátém, pokračování edice Rozhovory nad Biblí. Nese název *Dveře se otvírají* a přináší rozhovory s vpravdě mimořádnou osobností českého křesťanstva.

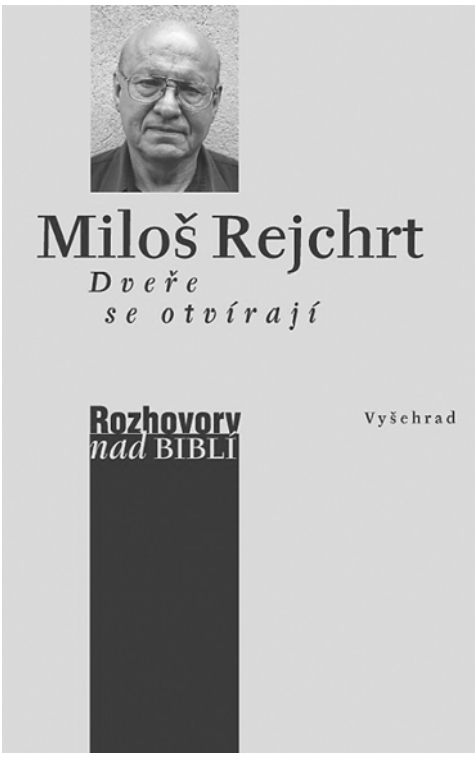

Miloš Rejchrt je bezesporu zajímavý člověk a muž mnoha profesí. Evangelický farář, disident a mluvčí Charty 77, topič v Národním muzeu, vedoucí náboženské redakce Českého rozhlasu, skladatel mnoha písní, překladatel knihy Jana Kalvína o večeři Páně... Už samotná osobnost Miloše Rejchrta mne lákala k přečtení knihy, díky které je možno nahlédnout do jeho způsobu uvažování nad biblickými texty a Ježíšovým příběhem.

PAVEL ŠÍMA

Nemilujte

Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Veď nič z toho, čo je vo svete – žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a vystatovanie sa blahobytom –, nie je z Otca, ale zo sveta. (1Jn 2,15-16)

V citovaných veršoch stojí za pozornosť, ako apoštol Ján používa pojem láska a žiadosť a s čím ich spája, resp. nespája. Už v starozákonných prikázaniach bolo napísané: nepožiadaš. Oči a telo sú zamerané na zem a zemské predmety, čo sú veci, ktoré si neprávom privlastnil satan, aby nimi ovládal človeka. Apoštol Pavol spája pojem telo s hriechom (Rim 6,6). A apoštol Ján varuje svojich bratov pred telom a jeho žiadosťami. Upozorňuje ich, aby na takéto veci nevyužívali tento nad všetko vzácny dar – lásku. Tá je od Boha a patrí Bohu. Zatiaľ čo telo má svoje žiadosti, Boh miluje nezištne, nežiada, ale dáva svojho milovaného Syna.

V citovanom verši je definované, že žiadosti tela a vystatovanie sa blahobytom nie sú veci pochádzajúce od Otca. On dáva svoju lásku do našich srdc skrze Ducha Svätého, nie cez materiálne veci tohto sveta.

... lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali. (Rim 5,5)

Nezdravé vzťahy k svetským veciam môžu byť myslené dvomi spôsobmi. Človek si zaumieni, že to, čo videl napríklad v reklame, si aj kúpi. Aby svoj zámer uskutočnil, musí tvrdo a dlhšie pracovať. Tak si zarobí potrebné financie. Silu k tomu mu dáva láska k spomínaným veciam. Alebo druhý pohľad, keď má vytúžené veci už doma. Je ľudské, že sa z vecí raduje, ba má k nim vzťah – miluje ich. V oboch prípadoch však nie je niečo v poriadku.

Veci, tak ako celá stvorená príroda, môžu slúžiť. Ale nesmú nahrádzať Boha alebo byť za Neho považované. Boh je žiarlivý, preto chce, aby si si vzťah lásky rezervoval pre Neho a v Ňom pre ľudí vo svojom okolí a nie pre rôzne hmotné, neživé predmety.

Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou mysľou. To je veľké a prvé prikázanie. Druhé je mu podobné: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého. (Mt 22,37-39)

JÁN ČÍŽ

Jsme bohatí!

Peníze jsou neutrální, náš vztah k nim nikoliv

Ať chceme nebo ne, peníze a bohatství hýbou tímto světem. Jsou státy, kde si za peníze lze obstarat téměř vše, a to zcela nelegální cestou. Říká se tomu korupce. Není se čemu divit, protože země je prostředím, kde vládne ten Zlý. Asi máte jasno v tom, že peníze samy o sobě nejsou ani dobré, ani špatné. Jsou neutrální. To, o co jde, je náš vztah k penězům. Bible o penězích, bohatství, majetku mluví častěji než o víře, lásce a naději. Proč asi? Pán Bůh věděl, co peníze dokážou, jaký vliv mají na lidi a mezilidské vztahy.

Kdo si ztěžuje a závidí, nevidí kontext

Český národ je mj. typický tím, že si neustále na něco stěžuje (musím přiznat, že je to často i můj problém). Stěžujeme si na politiku, na práci, na souseda, na zprávy, i na to počasí. Taky rádi závidíme a většinou to není moudrost, všeobecný přehled, ochota pomáhat, ale jsou to věci související s penězi a majetkem. Velmi často si lidé stěžují, že (zrovna oni) mají menší plat než jejich okolí. Již ne tak často chtějí vidět, kolik práce a úsilí za tím stojí, nehledě na to, že není všecko zlato, co se třpytí. Je jaksi přirozené, že máme tendenci své bohatství, svůj příjem a majetek porovnávat – nečekaně – s lidmi ještě bohatšími. Na bohatství a věci týkající se peněz, se (zpravidla) nedíváme v dostatečně širokém kontextu. Pokud se však na věci začneme dívat podobně jako Pán Bůh, jelikož on vnímá celý svět a lidstvo komplexně, pak možná zjistíme, že nejsme zas tak chudí, jak si myslíme.

Patříme k 15 procentům nejbohatších

Na internetu jsem narazil na velmi zajímavou stránku týkající se srovnání platů lidí na celé zeměkouli. Podívat se můžete na www.globalrichlist.com. Stačí zadat zemi, ve které žijete a váš celoroční hrubý příjem (neboť i daně jsou vaším příjmem, ze kterých platíte nějaké babičce důchod, dítěti školné, všem silnice apod.) a objeví se srovnání, jak na tom jste v celosvětovém měřítku. Většina z vás, kdo čtete tento článek, se bude pohybovat v horních 15 % světové populace. Jistě, můžete namítnout, že u nás je všecko dražší než někde v subsaharské Africe, ale na druhou stranu je také extrémní rozdíl již v základních životních podmínkách, které nám stát dokáže zajistit (za vyšší cenu také vyšší standard). Jsme v tomto věku (pozemském) bohatí! Proto verše z 1Tm 6,17-18 platí i pro nás v České republice:

> *„Těm, kteří jsou bohatí v tomto věku, přikazuj, ať nejsou pyšní a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme; napomínej je, ať konají dobro a jsou bohatí v dobrých skutcích, štědří, dobročinní.“*

Dříve jsem měl za to, že tato slova platí jen pro bohaté podnikatele a lidi, jejichž plat násobně překračuje medián českých mezd. Ten je mimochodem v současné době v ČR asi 25 000 Kč hrubého a znamená, že polovina pracujících bere méně, zatímco druhá polovina více. V kontextu celosvětové populace však jsme (drtivá většina z nás) „bohatí v tomto věku“.

Ty nejlepší věci jsou zadarmo

Kdysi mi přišel jeden email s následující textem: „Jestliže jsi dnes ráno vstal z postele spíše zdráv než nemocen, jsi šťastnější než 1 milion lidí, kteří se nedožijí příštího týdne. Jestliže jsi nikdy nezažil boj ve válce, nepocítil osamělost ve vězení, agónii týraných nebo hlad, pak jsi šťastnější než 500 milionů lidí našeho světa. Jestliže můžeš vyznávat náboženství beze strachu z hrozby, že budeš zatčen nebo zabit, jsi šťastnější než 3 miliardy lidí na Zemi. Jestliže

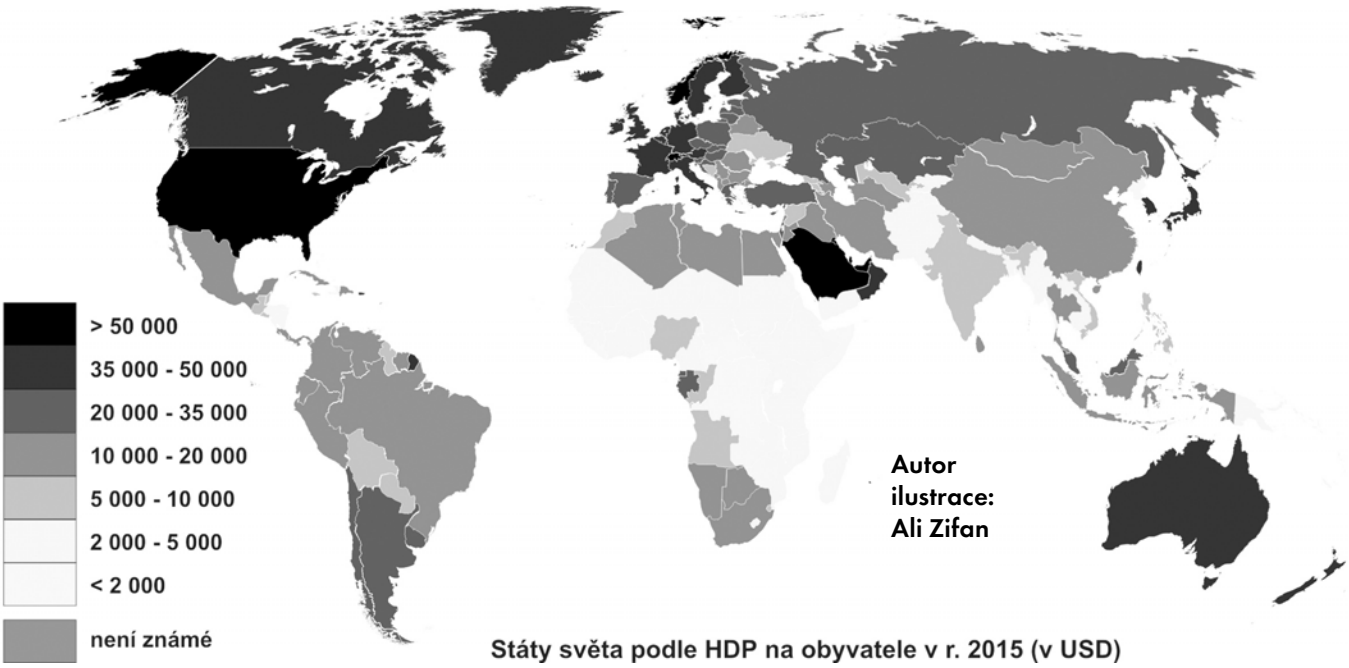

Státy světa podle HDP na obyvatele v r. 2015 (v USD)

máš jídlo v ledničce, jsi oblečen, máš střechu nad hlavou a svou postel, jsi bohatší než 75% obyvatel tohoto světa. Jestliže máš konto v bance, nějaké peníze v peněžence a hromádku drobných v krabičce, patříš k 8% blahobytných lidí na světě." Přiznám se, že zmíněná čísla jsem neověřoval, ale myslím, že nebudou zas tak daleko od pravdy. Žijeme v té části světa, kde peníze, více než jinde, vládnou světu. V reklamách, kde se točí miliardy a kde nám slibují, že nám auto přinese svobodu, léky zdraví, dům šťastnou rodinu aj., je při pozorném zkoumání patrná jedna věc – za materiální věc (peníze) je slibováno něco nemateriálního. To však v praxi nefunguje. Skupina Chinaski v jedné ze svých písní zpívá „ty nejlepší věci jsou zadarmo".

S dostatkem bývá vše jednodušší

Abyste mne dobře pochopili, nebrojím zde proti majetku a penězům, ty v naší kultuře potřebujeme a samy o sobě jsou neutrální, chci však poukázat na jejich omezené možnosti a důsledky toho, když se za nimi začneme hnát. Když se dostaneme do situace, kdy hledíme smrti do tváře, najednou moc peněz ztrácí sílu. Na druhou stranu, byli bychom pokrytečtí, kdybychom nevnímali život s dostatkem peněz v mnoha ohledech jako jednodušší. Vyjádřil to i pisatel knihy Kazatel: „K obveselení se strojí pokrm a radost životu dává víno; peníze vyřeší všechno." (Kazatel 10, 19). No, ne úplně všechno, ale dost věcí ano.

Chudý ví, kolik má v peněžence

To, že jsme bohatí, naznačuje i skutečnost, že ani nevíme, kolik právě teď máme peněz (na účtech, v peněžence). Člověk, který je skutečně (materiálně) chudý, ten přesně ví, kolik peněz má. Kdo má peněz více, zpravidla nezná jejich celkovou sumu. Otestujte se sami. Kdo z vás přesně ví (aniž byste se podívali), kolik právě teď má v peněžence (nebo na kartě) peněz? Nepotřebujeme to vědět, protože prostě ty peníze máme, víme, že něco tam vždycky je a nějaké koruny neřešíme.

Tři klíčové věci

Slovo apoštola Pavla v listu Timoteovi poukazuje na tři klíčové věci. Za prvé vše, co máme (i z hlediska materiálního bohatství), máme od Pána Boha. Je to dar. Kterému můžeme „pomoci" a rozvinout jej, pokud jsme pracovití a moudří. Za druhé bohatství je nejisté a je pošetilé se na něj spoléhat. Máme doufat v toho, kdo bohatství dává, nikoli v bohatství samotné. Lidé, kteří pamatují měnovou „reformu" v roce 1953, kdy většina populace přišla den ze dne o své úspory, jistě dobře vědí, o čem je tu řeč. Za třetí se máme vyznačovat štědrostí, dobročinností a dobrými skutky. A to i tehdy, když nemáme na výplatních páskách šesticiferné sumy. Možností být štědrý je bezpočet. Už Ježíš kdysi řekl, že chudé budeme mít vždy kolem sebe. V naší zemi (snad až na pár výjimek) jsme, ve srovnání s miliardami lidí na celé planetě, bohatí. Na toto bohatství však nemáme spoléhat, ale má se stát prostředkem k tomu, abychom byli štědří, dobročinní a vynikali v dobrých skutcích. Každý z nás. Pokud toužíme po větším a větším bohatství, naše touha nebude nikdy ukojena a vždy bude prostor pro stěžování si, či závist.

Spokojenost je velkým bohatstvím

Jeden průzkum zjišťoval, kdy by byl člověk spokojen se svou (ideální) výplatou. Ten, kdo měl 20 000 Kč, uvedl, že by mu určitě stačilo 40 000 Kč a byl by naprosto spokojen. Ten, kdo měl 40 000 Kč, by jako ideál viděl 80 000 Kč, ten, kdo vydělával 100 000 Kč, by si ideálně představoval 200 000 Kč. S jídlem roste chuť. V Bibli máme jeden recept, jenž hovoří o bohatství, na které může dosáhnout úplně každý: „Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství." (1Tm 6,6). Bůh nám v současné době v naší republice skutečně dopřává nadstandardní podmínky pro život, a i když je často ztrácíme ze zřetele (západní média většinou mlčí o tisících dětí v Africe, které denně umírají hladem, o milionech křesťanů, kteří jsou perzekvováni pro svou víru aj.) - je tomu tak! Bude to pro nás impulsem k tomu, abychom jako bohatí lidé tohoto věku, byli štědří a dobročinní a moudře nakládali s poklady, které nám nebeský Otec svěřil?

ONDŘEJ ŠIMIK

V pravý čas

V poslednej dobe zisťujem, aké dôležité je čakať na Pánov čas. Trpezlivo čakať na to, aby sme mohli konať Jeho vôľu a nie tú svoju.

Približne pred rokom som čítala knihu Šťastní ľudia od K. Royovej. Pri čítaní som si často spomenula na svoju sestru Zuzku, že by sa jej tento príbeh možno páčil. Síce mala vtedy odpor k čítaniu, ale predsa som jej knihu požičala.

Asi o jeden mesiac neskôr mi, na moje počudovanie, povedala, že tú knižočku prečítala. Zdôverila sa mi, že sa jej veľmi páčilo, ako chudobní ľudia v príbehu žili v spojení s Pánom Bohom a trápi ju, že ona začína pochybovať o tom, či vôbec Pán Boh existuje. Aj manžel jej vytkol, že načo chodí do kostola, keď podľa toho nežije. Nevedela, ako sa s tými pochybnosťami popasovať.

Napadla ma jediná vec – povedať jej svoje svedectvo, ako som uverila v Pána Ježiša. Len On ju môže zbaviť pochybností. Modlili sme sa spolu za Zuzkinu spásu. Vedela som, že tie slová v modlitbe nie sú moje, ale Božie, ja by som sa nikdy tak sama od seba nepomodlila. Zuzka dovtedy nikdy o znovuzrodení nepočula. Najskôr sa čudovala, čo jej to hovorím. Ale keď otvorila Bibliu, v každej vete, ktorú prečítala, vnímala, že k nej prehovára samotný Pán. Čítala o hriešnikoch, o odpustení skrze obeť Pána Ježiša. Bol to pre ňu obrovský zážitok.

Niekoľko mesiacov o tom premýšľala, postupne sa otvárala Pánu Bohu. Prestala brať meno Božie nadarmo, prestala nadávať. Dostala túžbu čítať Božie Slovo, cez ktoré nachádzala množstvo odpovedí, až nakoniec vyznala hriechy a odovzdala svoj život do Božích rúk. Prijala obeť Pána Ježiša a dostala obrovskú radosť. Najviac ma zaskočila vetou: „Keby si mi povedala svoje svedectvo o jeden mesiac skôr, predtým, ako som prečítala tú knižku, tak by som si pomyslela, že si nejaká fanatička."

Toľkokrát predtým som jej chcela povedať svoje svedectvo, ale bola to len moja snaha a som vďačná, že to nevyšlo. Možno by som sestre sama bránila na ceste znovuzrodenia. Vďaka, Pane, za ten správny čas, Tvoj čas, kedy Ty konáš svojou zvrchovanou mocou.

JANA MJARTANOVÁ

Svetlo evanjelia svieti v Kosove

Kosovo je bohaté na nerasty a úrodné na pestovanie plodín. V srdci Balkánskeho polostrova je uzavreté susednými krajinami: Albánskom, Macedónskom, Čiernou Horou a Srbskom. Jeho poloha medzi Východom a Západom ho robila križovatkou ciest pre mnohé armády v histórii. Pustošiaca vojna v roku 1999 spôsobila, že takmer všetko obyvateľstvo muselo opustiť svoje domovy a vytvorila emigračnú krízu biblických rozmerov.

Národnosť a náboženstvo obyvateľstva

Väčšinu z 1,8 milióna obyvateľov tvoria etnickí Albánci, ktorí sú podľa náboženstva napospol moslimovia. Treba však poznamenať, že hoci sa naň pozerá ako na moslimský štát, jeho skutočný charakter nie je taký. Kosovo varí svoje vlastné pivo a vyváža víno. Ženy nosia odevy podľa západnej módy a zriedkavo u nich vidieť moslimský odev. Kosovskí moslimovia majú povesť veľmi umiernených. Stále viac tu však rastie vplyv a finančná podpora Saudskej Arábie a Turecka. Od roku 2011 následkom takzvanej „arabskej jari" a vojny v Sýrii náboženské ovzdušie sa tu mení. Stovky Kosovčanov vstúpili do džihádistických skupín v zahraničí.

V roku 2006 vyšiel zákon, ktorým bolo uznaných 5 náboženských skupín: moslimovia, rímski katolíci, srbskí pravoslávni, protestanti (evanjelikáli) a židia. Pravoslávni, rímski katolíci a protestanti tvoria dovedna malú menšinu 4% a cítia sa byť odsúvaní na okraj vždy viac sa radikalizujúcimi moslimami.

Evanjelium z prvej ruky – od apoštola Pavla

Pavol napísal: ***Ja som plne hlásal evanjelium Ježiša Krista od Jeruzalema až po Illyricum.*** (Rim 15,19) V 2. liste Timotejovi čítame, že ***Títus odišiel do Dalmácie.*** (4,10) Hoci historici sa rôznia v tom, ako ďaleko na sever, do terajšieho Slovinska, siahali hranice bývalej Ilýrie a Dalmácie, väčšina z nich súhlasí, že západný Balkán bol obývaný starobylými Ilýrčanmi. Preto Albánci ako ich priami potomkovia patrili medzi prvých Európanov, čo prijali evanjelium skrze tohto apoštola Ježiša Krista. Archeológovia stále objavujú zrúcaniny

kresťanských chrámov, čo boli vybudované čoskoro potom, ako sa kresťanstvo stalo štátnym náboženstvom v rímskej ríši. Starobylé mesto Ulpiana, vzdialené iba 5km od hlavného mesta Prištiny, volalo sa v tom čase Justiniana Secunda. V ňom sa Florus a Laurus stali prvými Kristovými mučeníkmi. Albánci tak nielen prijali evanjelium, ale boli tiež jeho zvestovateľmi.

200 rokov protestantského hnutia medzi Albáncami

Robert Pinkerton, škótsky misionár, pracujúci pre Britskú a zahraničnú biblickú spoločnosť, navštívil Albánsko v roku 1816. Prišiel, aby zistil skutočnosti, týkajúce sa potreby evanjelia. Pri svojej ceste na Balkán sa zastavil vo Viedni, kde sa stretol s Albáncami. Poznal, že v tejto časti Otomanskej ríše žije veľká skupina ľudí, čo nie sú Turci a hovoria svojou vlastnou rečou. Albánci trpeli pod Turkami a takmer nemali prístup k Biblii. 28. augusta Pinkerton napísal list zmienenej biblickej spoločnosti, v ktorom žiadal pomoc pre nich. Odvtedy sa protestantská činnosť medzi Albáncami zamerala hlavne na preklad Biblie do ich reči. Ale bola tu prekážka. Albánčina bola iba hovorová, ale nie písaná reč. Neboli školy, v ktorých by sa vyučovalo v tejto reči. A tak boli založené prvé takéto školy.

V roku 1908 malá skupina albánskych veriacich zvolala celonárodný kongres, známy ako Kongres o albánskej abecede. Táto významná iniciatíva zhromaždila albánskych intelektuálov zo všetkých kútov krajín, v ktorých žili Albánci. Toto bol zlomový bod, skrze ktorý Albánci dostali neskôr svoju písomnú reč, prijateľnú pre všetkých.

Komunistické obdobie

Komunizmus je známy ako filozofický a sociálny, politický a ekonomický ideologický systém, ktorý vylučuje náboženstvo. Kde vládne, tam chýba sloboda svedomia a náboženstva. V snahe byť dobrými komunistami tí albánski zmenili v roku 1976 ústavu a vyhlásili Albánsko za ateistický štát. Hneď tam začalo prenasledovanie kresťanov a ničenie kostolov a cirkevných budov. V Juhoslávii – do ktorej patrilo Kosovo – bol komunizmus umiernený. Moderný začiatok evanjelikálnych cirkví v Kosove bol v roku 1968. Vtedy vznikla v meste Peja takzvaná Rruga e Pages (Cesta pokoja), ktorá trvá dodnes. Albánsky hovoriaci evanjelikálny zbor bol založený v Prištine roku 1985. Medzi rokmi 1985 a 1999 vznikli evanjelikálne zbory v mestách Gjakova a Prizren. V roku 1999 malo Kosovo iba 6 evanjelikálnych zborov s veľmi malým množstvom veriacich.

Vojna v Kosove

Desaťročie 1989–99 bolo jedno z najťažších období pre ľud Kosova. Srbský prezident Slobodan Miloševič začal rozdúchavať nacionalizmus a zneužívať ho proti ostatným národom bývalej Juhoslávie. Hneď na začiatku sa podujal zmeniť kosovskú ústavu, zrušiť autonómnu oblasť Kosovo a pripojiť ho k Srbsku. Počas desiatich rokov školy, nemocnice a médiá boli zavreté a moslimskí pracovníci boli prepúšťaní z práce.

Na rok 1989 budú Kosovčania vždy spomínať ako na rok, keď padlo temno na ich krajinu. Tá bola po ňom plná srbských vojakov a polovojenských skupín. Nesrbskí obyvatelia boli naplnení strachom. Kosovskí moslimovia sa chopili zbraní, aby sa vymanili spod srbskej vlády. Ale srbská vláda poslala do Kosova silnú armádu, aby ich potlačila. Asi 800 000 Albáncov bolo vyhnaných zo svojich domov, ktoré boli vylúpené

Prishtina, Kosovo

a spálené. Odhaduje sa, že vyše 11 000 Albáncov bolo zabitých, medzi nimi aj ženy a deti.

Ľud, ktorý kráčal vo tme, uzrel veľké svetlo

Verš Izaiáš 9,2 dobre vystihuje stav, v ktorom sa nachádzala naša krajina v tomto období. V týchto rokoch malá cirkev v nej bojovala o prežitie. Jej zbory organizovali pravidelné verejné evanjelizácie, najmä v hlavnom meste Prištine, ale aj v iných mestách. Prenajať si súkromný dom pre zhromaždenia bolo v tom čase prepychom. V skrytosti sme organizovali občasné biblické školy a vyučovali v nich učeníkov. Výsledkom toho bolo, že stále viac ľudí počulo o Ježišovi a evanjelium preniklo do mnohých domov. Mnohí z našich súčasných vodcov vzišli z tohto obdobia našej histórie.

V júni 1999 bola uzavretá mierová dohoda medzi NATO a Srbskom. Podľa nej srbskí vojaci opustili Kosovo a boli nahradení mierovými silami NATO. Treba podotknúť, že Kosovo je proamerické a prozápadné. Hlavná ulica v Prištine je nazvaná Bulvár Billa Clintona s jeho bronzovou sochou a americkou zástavou pri nej. Bill Clinton a Tony Blair sú tu považovaní za veľkých hrdinov, lebo podnietili NATO k intervencii proti Srbom.

Sloboda vytvorila pre cirkev ohromnú príležitosť k hlásaniu evanjelia a pozvaniu misionárov. Avšak otvorené hranice vytvorili takisto príležitosť pre islamských misionárov, aby vstúpili do krajiny pod zámienkou humanitárnej pomoci. Po vojne sa kládol dôraz na zakladanie zborov. V rokoch 2000 – 03 bolo založených 50 zborov. Avšak mnohí, čo vyznali vieru, odpadli a došlo k poklesu počtu zborov i veriacich. Teraz sa počet zborov ustálil na 32 so 600 – 800 aktívnymi príslušníkmi, hoci niektorí odhadujú počet veriacich aj na 2000. Veľká väčšina z tých nadpočetných príde do zhromaždení iba cez Vianoce a Veľkú noc.

Kosovskí evanjelikáli dnes

Kosovská protestantská evanjelikálna cirkev (KPEC) je ekvivalentom evanjelickej aliancie a je v nej zastúpených 97% evanjelikálnych zborov v Kosove. KPEC ako jedna z piatich štátom uznaných cirkví v Kosove je spoločným zastúpením protestantských a evanjelikálnych cirkví pred vládou. V Kosove sú evanjelikálne cirkvi malé a ich zbory chudobné. Priemerná zbierka 30-členného zboru je 30 eur. Keď uvážime, že platba za elektrinu v zimnom mesiaci je 200 eur, je zrejmé, že zbory zápasia s finančnými ťažkosťami. Veriaci ľudia verne prispievajú napriek ťažkým životným podmienkam. Často tí, čo nemôžu prispieť peniazmi, prinášajú potraviny z úrody alebo mlieko. V jednom meste si otvorili bazár na obnosené šatstvo a výnos z neho im pomáha uhrádzať zborové výdavky. Ale bazár zároveň umožňuje rozprávať sa s neveriacimi mužmi, zakiaľ si ich manželky vyberajú v ňom odevy.

Vzhľadom na všetko, čo sa stalo v našom národe i našej súčasnej chudobe, je naše položenie podobné tomu v akom žila prvotná Cirkev. Stretávame sa v malých skupinách po domoch, robíme pouličnú evanjelizáciu a sme zameraní na výchovu učeníkov. Naučili sme sa, že potrebujeme byť zacielení na zakladanie zborov, a to takým spôsobom, ktorý by vytvoril ich pevný základ do budúcnosti.

Modlite sa za pokoj a prekonávanie predsudkov medzi etnickými skupinami. Modlite sa, aby kosovská mládež našla doma zamestnanie a nebola nútená emigrovať. Modlite sa, aby evanjelikálni kresťania, ktorých je v Kosove menej ako 1%, mali múdrosť a smelosť v evanjelizácii a dôverovali moci evanjelia. Modlite sa za domácich plnočasových pracovníkov a za pokračujúci rast Cirkvi v Kosove.

DRITON CRASNIQI (PREDSEDA KPEC)
–Z ECHOES AUGUST 2017
PREL. JÁN HUDEC

Shromažďujte si poklady v nebi... A na zemi ne?

Biblický citát z Mt 6,19n o ukládání pokladů neobsahuje jenom informaci o tom, kde ukládat máme a kde nikoliv, ale sděluje také, na čem záleží ze všeho nejvíce: kde je váš poklad, tam je i vaše srdce. Jak to tedy s naším neukládáním pokladů na zemi vypadá? Copak nevlastníme byty, domy, auta, chaty, úspory? Podívejme se na tuto otázku odpovědně a upřímně. Základní potřeby k přežití živočichů jsou jídlo, voda, teplo (daná teplota) a světlo. Tak nás školili během základní vojenské služby, abychom v kritické situaci přežili. Tyto potřeby lidé v našich končinách mají asi všichni. Abychom žili hodnotněji než živočichové, potřebujeme ještě vztahy, zdraví a peníze. V nějaké podobě tím v Evropě disponujeme všichni. Jak ale naše šetření a utrácení (pokladů) souvisí se shromažďováním pokladu v nebi?

Tímto článkem chci přispět ke správnému pochopení úlohy peněz a majetku v životě každého z nás. Chtěl bych osvětlit jejich nezaměnitelnou úlohu v praktickém životě a současně upozornit na chyby, kterých se člověk může jejich nesprávným vyděláváním a používáním dopouštět.

„Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou. Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ Matouš 6,19n

Svědectví biblických textů nebo reklama?

Peníze mohou vytvářet majetek a majetek tvoří bohatství. Tyto tři atributy (peníze, majetek, bohatství), říkejme jim pozemský kapitál, tvoří podstatnou součást lidského života a biblická statistika to potvrzuje (převzato z knihy Howard Dayton: *Peníze až na druhém místě*):

- Bible obsahuje 31 173 veršů, z toho 2 350 veršů jsou rady a návody, jak zacházet s kapitálem;
- přitom pouze 500 veršů je o modlitbě a méně než 500 veršů je o víře;
- z 38 podobenství se týká 16 podobenství kapitálu;
- ze slov PJK je 15% na téma kapitálu.

Vřava kolem nás jakoby chtěla biblické texty umlčet. Proto mluví nebývale silně, vtíravě a přitom maskovaně o našem kapitálu. Neustále se ozývající nabídky, reklamy a útočí na naše rozhodování:

- firmy nabízí kreditní karty, půjčky, úvěry, splnění přání, dovolenou našich snů, zázračné léky a bonusy;
- reklamy se podbízejí slogany: „vy za to stojíte, buďte sama sebou, nevaž se, odvaž se...“;
- na mobil nám volají nabídky na změnu operátora, dodavatele energií, sběratelské mince či vysavače;
- všudypřítomné reklamy nás otravují na billboardech kolem cest.

Dokážeme v tom ataku, za kterým stojí Satan a jeho pomocníci, slyšet co o kapitálu říká Bible?

Jsou peníze kontroverzní téma?

Někteří křesťané se rádi uchylují k vyjádření: „kapitál je svět, tím se nezabývejme“. Já tvrdím opak: vše co „zavání“ světem vyžaduje daleko větší obezřetnost, zkoumání a jasná stanoviska. Nezkoumat tzv. světské věci, a tedy i jak je to s kapitálem, je pohodlnější. Ale uděláme tak více chybných rozhodnutí a nejsme nejlepším příkladem pro naše okolí. Peníze, majetek a bohatství patří ke kontroverzním tématům. A taková témata vyžadují, abychom o nich mluvili a s Biblí v ruce zkoumali, jak to s nimi v našem životě skutečně je. Vím, že toto téma je pro mnohé lidi neznámé, nedokážou se v něm orientovat, křesťany nevyjímaje. Následující pravidla jsem vyčetl v Bibli a v křesťanské literatuře. Ověřil jsem si je i ve své praxi, která nevychází pouze z pozitivních zkušeností, jak je popisuji, ale také z těch negativních. Berte je, prosím, jako zkušenosti, které jsem mnohdy nabyl dost tvrdým a obtížným způsobem.

Může křesťan na zemi shromáždit kapitál?

Má odpověď hned na začátku je: ANO, můžeme, ale je nutné to vysvětlit. Biblický text nám napoví (Ag 2,8): „Mé je stříbro, mé je zlato, je výrok Hospodina zástupů.“ Kdo tedy vlastní kapitál? Bůh Stvořitel, nebo my lidé? Vlastníkem je jednoznačně Bůh. Nám lidem majetek jen svěřuje, dává nám ho do „správcovství“. My jej sice vlastníme, ale toto vlastnictví nám je propůjčeno pro náš život na zemi, tj. pro zabezpečení osobních potřeb a potřeb naší rodiny či církve. A taky ho vlastníme pro pořádek v majetkových vztazích, tj. kdo je vlastní, ten také zodpovídá za majetek firmy, výplaty zaměstnanců, provoz auta, neoprávněnou skládku, údržbu pozemku apod. Tak se dostáváme k jádru věci. Pozemský „poklad“ tady na zemi necháme, do nebe si ho nevezmeme, ale jeho správným používáním si shromažďujeme poklad v nebi. Proto máme to napomenutí: neshromažďujte poklad na zemi, ale v nebi.

Jak je to se spravováním Božího vlastnictví?

Teď je ale nutné vysvětlit, co to znamená být správcem Božího vlastnictví na zemi. Pomohou nám dva citáty:

„Od správců se nežádá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným.“ (1K 4,2)

„Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké; kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý i ve velké.“ (Lk 16,1)

Správcovství, tedy pro vlastnictví pokladu na zemi, vyžaduje věrnost, a to i v těch nejmenších věcech. Jsme zodpovědní za celý náš majetek, nikoliv pouze za 10% příjmů, které většina z nás dává jako desátek. Je omylem myslet si, že naše „církevní povinnosti“ končí odevzdáním desetiny příjmů církvi. Jsme zodpovědní za celé naše jmění a všechny naše příjmy; za to, jak je spravujeme, jak s nimi zacházíme, jak utrácíme nebo

spoříme. Chybná rozhodnutí nesou bolestivé následky a mohou mít dopad do věčnosti. Věrnost přitom nezávisí na velikosti majetku (viz rozdání hřiven). Věrného správce poznáme podle toho, jak spravuje malé věci. Např. jak pečuje o své jízdní kolo. Podobně bude pečovat o auto. Jak jedná s malým zákazníkem, podobně bude jednat s každým jiným. Hudson Taylor napsal:

„Malé věci jsou malé věci, ale věrnost v malých věcech je velká věc."

Věrnost správce poznáme taky podle toho, jak se chová k cizímu majetku (půjčené auto, zhášení světel v hotelu, vrácení věci v původním stavu). Ježíš řekl (Lk 16,12): „Jestliže jste nebyli věrni v tom, co vám nepatří, kdo vám dá, co vám právem patří?" To nás vede k dalšímu důležitému zjištění.

Bůh používá kapitál k budování našeho charakteru

David McConaughy napsal v r. 1918 knihu *Peníze – zkouška lučavkou*, z níž je tento citát: „Peníze, nejobyčejnější z dočasných věcí, mají neobyčejné a věčné důsledky. I přesto, že se tak může dít nevědomky, peníze formují lidi – v procesu získávání, spoření, používání, dávání a účtování. Podle toho, jak se s nimi zachází, přinášejí majiteli požehnání, nebo prokletí. Buď se stane člověk pánem nad penězi, nebo se ony stanou pánem nad ním. Peníze jsou pro běžný život nezbytné, a třebaže se někdy zdají být „špinavé", náš Pán právě je bere a používá jako zkušební měřítko pro lidské životy a jako nástroj, kterým lidi tvaruje ke svému obrazu."

Vlastnit kapitál na zemi tedy vyžaduje věrného správce. Svou věrnost potvrdí tím, že jde proti smýšlení dnešní společnosti, která říká: „Své peníze sis vydělal, takže je teď můžeš utratit jakýmkoliv způsobem, který tě učiní šťastným." Naopak, řídí se biblickým principem: „Spokojený můžeš být, pouze když budeš věrným správcem a budeš s penězi nakládat v souladu s Boží představou."

Tímto obsáhlejším úvodem se dostáváme k některým praktickým otázkám, souvisejícím s „pokladem na zemi":

Může být křesťan bohatý?

V Bibli je dost příkladů na to, abychom mohli odpovědět: ANO, křesťan být bohatý může. Má to ovšem svá pravidla. V životních příbězích biblických, chudých i bohatých postav jsem si všiml, že Bůh se dívá na upřímnost každého a podle toho s člověkem i jedná, majetek z toho nevyjímaje (pojem upřímnost a faleš si zaslouží samostatnou úvahu).

Setkal jsem se nejednou s názorem křesťana, že křesťan má být chudý. Tento pohled na život nechci nikomu brát a plně jej respektuji, pokud se s tímto postojem k majetku křesťan ztotožní a podle toho i žije. Co však v pořádku není, je to, že mnozí křesťané mluví o chudobě, avšak jejich život tomu neodpovídá. Tady narážím na princip upřímnosti a falše. Mnohý křesťan vyznává chudobu jako princip života, avšak šilhá po pěkném autě, novém bytu, zahraniční dovolené, finančním kapitálu ap. Myslím si, že tato faleš je překážkou k nabytí kapitálu na zemi a Bůh falešným správcům své bohatství nesvěří. Mám za to, že Bůh má pro každého z nás svou cestu. Pro někoho aby byl chudý, pro jiného aby byl bohatý. Neurčujme si tu nebo onu cestu sami, ale buďme upřímní. Pokud budeme bohatí, budeme muset být ostražitější a odpovědnější, budeme-li chudí, budeme se zase muset potýkat s jinými překážkami. Takže ani chudobu, ani bohatství si nevolíme jako křesťané sami. Pracujme, studujme, snažme se a užitek dá Bůh. My sázíme a zaléváme, Bůh dává vzrůst.

Kazatel říká: „... živnost nezáleží na moudrých a bohatství na opatrných, ale jak kdy každému z nich přeje čas a příležitost.“ Ten, kdo majetkem pohrdá a staví se do role chudého, ten majetek asi nikdy mít nebude, leda s neupřímností. Ztotožněme se proto s Boží vůlí i v otázce majetku.

Nakonec i kapitál je relativní pojem, protože je spojen s podmínkami, ve kterých v dané době žijeme. Srovnáváme se totiž se svým okolím, s dobou svých rodičů, s jinými lidmi jiných zemí. V jedné zemi je bohatý ten, kdo má kde bydlet a má alespoň jednu kozu, a v jiné zemi je chudý ten, kdo nemá víc než auto, bydlí v pronajatém bytě a žije z podpory.

Každodenní usilovná práce

Je jedno, zda pracujeme tělesně, duševně či duchovně. V Bibli si čteme i o bohatých lidech, kteří pracovali tvrdě. Majetek byl podložen jejich úsilím. Křesťané, kteří pohrdají některými druhy práce, dělají chybu. Proč bychom se měli kastovat, kdo jakou práci bude dělat? Tu, která nám je svěřena, dělejme poctivě! Ať už kopeme, nebo projektujeme, nebo vychováváme děti nebo konáme duchovní práci a žijeme z příspěvků ostatních. To, že jsem vystudoval nějaký obor, ještě neznamená, že v tomto oboru dostanu práci. Mnozí lidé, kteří nabyli nemalý kapitál, začínali jako umývači nádobí v restauraci.

Hlavní světová náboženství se mimo jiné liší i přístupem ke každodenní práci. Zatímco křesťanství k ní motivuje, ostatní kladou práci na podružné místo, protože se zaměřují na meditaci. Křesťanské heslo zní: modli se a pracuj. Podíváme-li se na rozdělení světového kapitálu, zjistíme, že je soustředěn do těch míst světa (severní polokoule, jižní Afrika, Austrálie), kde je vyznáváno křesťanství. To potvrzuje, že křesťanství je spjato s prací a zemi prospívá. Je naší povinností poslechnout Boží příkaz: budeš pracovat šest dní, sedmý den odpočineš. Šest dní znamená 6x v týdnu od rána do večera. Den není od 6 do 14 hod, ale od východu do západu slunce. Pochopitelně úměrně svému zdraví, síle a věku.

Skromnost

Kolem sebe ve světě vidíme, jak si lidé přivlastňují úspěchy. Je pravdou, že člověk musí přiložit ruku k dílu, ale užitek z naší práce je od Boha. Vždyť to máme potvrzeno Jeho slovem (Dt 8,17n): „Neříkej si v srdci: Tohoto blahobytu jsem se domohl svou silou a zdatností svých rukou. Pamatuj na Hospodina, svého Boha, neboť k blahobytu ti dává sílu On.“ Zůstaňme skromní v tom, že jsme pouze nástrojem v Božích rukou. Pracujme jako jiní křesťané od rána do večera a výsledky naší práce nechme na Bohu. Jak mnoho křesťanů bylo motivováno hmotnými výsledky a jak mnoho křesťanů je obdivovalo a chválilo, že jsou dobří. Takový postoj klame. Když vidím v televizi pořad o odměňování nejlepších manažerů, bývá mi divně, protože vím, jak se v dnešním světě těchto stupňů dosahuje. Toto nejsou mety, po kterých by měl křesťan prahnout. Skromnost je velice účinným nástrojem i v podnikatelských kruzích k získání přízně zákazníků i kontrolních orgánů.

Dluh

Dnešní společnost žije dluhy. Dluží jednotlivci, firmy, národy. Je to tak správné? Starozákonní přísloví říká: „Kdo uteče dluhům, uteče nebezpečí.“ Nový zákon to doplňuje (Ř 13,8 a 1K 7,23): „Nikomu nebuďte nic dlužni...“ a „Bylo za vás zaplaceno výkupné, nebuďte otroky lidí!“ Navazuje tak na odkaz tóry (Dt 28,12n): „Budeš půjčovat mnohým pronárodům, ale sám si nebudeš muset půjčovat. Hospodin tě učiní hlavou a ne chvostem...“ Ve starozákonní době mohl být dluh smazán – dnes obtížně. Bůh tehdy dával ve svých ekonomických pravidlech dlužníkům naději. Současně ale dal pravidla, jak se do dluhů nedostat. Dnes chybí oboje. Chybí pravidla k zabránění vzniku dluhů, naopak existuje záměrné dostávání druhých do dluhové pasti.

Podstata dluhu spočívá v tom, že člověk spoléhá na zítřek. Tím nám dluh svazuje ruce. Proto nás Jakub upozorňuje, abychom nespoléhali na zítřek, že jsme jen pára, která rychle mizí (Jk 4,14). Do neřešitelných finančních situací se lidé mj. dostávají tím, že si půjčují neodpovědně a zbytečně. Žel, málokdy si nechají poradit. Jednomu začínajícímu podnikateli jsem radil, aby si z prvních vydělaných peněz nekupoval auto, ale aby je investoval do své firmy. Neposlechl. Nakonec přišel o auto i o firmu.

Kdy můžeme, podle mého názoru, dlužit? Bible nás před dluhy varuje, ale nevylučuje je. Jako ekonom si myslím, že dluh je možný a to při splnění následujících podmínek:

- pořízená investice se bude zhodnocovat (pozemek, dům, byt, umělecká díla, půjčka na studium);
- pořízená věc má vyšší hodnotu než samotný dluh (ne auto, ne dovolená, ne dárky);
- splátky nezatěžují neúměrně rozpočet rodiny, firmy;
- dluh nezpůsobuje úzkost.

Jednejme podle našeho svědomí. Pokud je mým přesvědčením, že si půjčovat nemám, pak se nezadlužím. Jedno z ekonomických pravidel říká, že celkový dluh (summa všech půjček) nemá být vyšší než 30% našeho jmění. Tzn., pokud vlastním byt za 1 mil. Kč, neměly by mé celkové dluhy činit víc než 300 tis. Kč.

Odpovědnost

Božím slovem jsme vedeni k šetrnosti a odpovědnosti, i když máme dostatek. Mojžíš musel při stavbě stánku úmluvy podat přesné vyúčtování spotřebované práce i materiálu „do haléře“ (Ex kap. 35-40). Kolem sebe vidíme, jak lidé rádi ukazují, kdo jsou, na co mají, ale přitom chtějí jen ukázat své ego a svěřeným majetkem nešetří. Učme se přemýšlet o vydání každé koruny, pak to budeme umět i s vyššími částkami. Vždyť jsme zodpovědní za 100% pozemského kapitálu, nejen za desátky. To platí i o potravinách. Nevím, proč končí v popelnici pečivo, když kačeny na rybníku mají taky hlad.

Dávání

Nechci psát o desátcích a pravidlech s nimi spojenými. K dávání mi dovolte jeden postřeh. Stejně tak, jak jsme zodpovědní za správcovství svého majetku, tak jsme zodpovědní i za naše dary.

Dávat není samoúčelné. Je to dost složitý proces, který se odehrává v našem nitru. Dáváme něco, o čem si myslíme, že je naše. Musíme překonat vnitřní zábrany sobectví, musíme se učit dávat tak, aby levá ruka nevěděla, co dělá pravá. Mnohdy musíme odložit do pozadí naše tužby, které by se daly naplnit právě darovanou částkou. Musíme se naučit hospodařit s tím, co nám zbude. Ale důležité je i komu dáváme, na co a kolik dáváme. Jsme zodpovědní za adresáta našich darů.

Píši tento článek na dovolené. Jsme s manželkou ubytováni v přízemí, kam

mají na balkon přístup i kočky. Když jsme se ubytovali a otevřeli balkonové dveře, přivítalo nás šest koček. Dnes jich k nám chodí už 10 (ještěže zítra odjíždíme!). Protože byly vyhládlé, nakoupili jsme granule a pro ty vyzáblé i mléko, vajíčka, rybičky a sýr. Denně je krmíme a ony jsou nám vděčné. Každé ráno nás už čekají, až jim otevřeme a dáme jim napapat. Když je vidím hltat, ptám se sám sebe, zda dávám správně. Nepotřebuje 10 EUR, co jsme za jídlo pro kočky dali, někdo jiný, potřebnější? Pravděpodobně ano. Přesto nemám výčitky svědomí a věřím, že o nic nepřijdu, aby se bilance správného dávání vyrovnala. Aniž bych to věděl, uklízečka našeho pokoje vysoce ocenila naši vstřícnost vůči hladovým zvířátkům a přitom viděla na stole naši Bibli. Snad i takové svědectví přinese užitek lidem, kteří nemluví česky (jsme v cizině).

Co chci tímto příběhem říct? Buďme za své dary zodpovědní. Přemýšlejme, kam, komu, kolik a kdy dávat. Lehkovážné odeslání peněz charitě, o které nic nevím, považuji za nezodpovědné. Poznal jsem, že Bůh nezůstane nikomu nic dlužen, plní svá zaslíbení o zbohatnutí a o požehnání, a to mnohdy na dalších pokoleních. Pokud chceme dát to nejlepší svým dětem, dejme Hospodinu. To je nejlepší odměna pro naše děti a vnoučata. Jediné místo v Bibli, které nám říká, že můžeme půjčit Hospodinu je Př. 19,17: „Kdo uděluje chudému, půjčuje Hospodinu." To je pro mě jeden z nejoblíbenějších veršů – vždyť já mohu půjčit svému Bohu! No to je výsada!

A pro dávání platí tento důležitý princip: dávat tak, aby dárce nezpyšněl a obdarovaný nebyl zahanben.

Závěr

Shromažďování pokladů na zemi je úzce spjato se shromažďováním pokladu v nebi. Správnost shromažďování či neshromažďování je dána postojem srdce, aktivity jsou druhořadé. S postojem srdce souvisí upřímnost nebo faleš. Položme důraz na upřímnost našeho srdce a čistotu svědomí, ne na to, zda na zemi něco shromažďuji, či nikoliv.

Všichni jsme velice zranitelní a trvale závislí na Boží milosti. Kam vedla pýcha lidí, kteří pokládali Titanic za nepotopitelný, nebo své stavby (Babylonská věž, Světové obchodní centrum) za nezničitelné? Proč odborníci stále tvrdí, že nás Země neuživí? Jsou to všechno scestné postoje. Za stavbami musí stát Bůh, stejně jako za ostrahou města nebo země. Zrovna tak naše planeta není závislá na úvahách člověka, ale na požehnání, které dává Hospodin. Proto také může uživit i dvojnásobek dnešní populace, pokud se bude člověk řídit Božími zákony. A s tím souvisí naše správcovství svěřeného kapitálu. Zakončím citátem indického spisovatele Anthony de Mello (1931–1987): „Jsou lidé, kteří dělají sobě i druhým život bohatý – i bez majetku."

Použitá literatura:

Novotný A. *Biblický slovník.* Kalich. 1992

McGrath A. E. Ed. *Blackwellova encyklopedie moderního křesťanského myšlení.* Návrat domů. 2001.

Schneider L. *Klíč k Tóře*. A-Alef. 2000.

Lloydbottom M. & Dayton H.: *Peníze až na druhém místě.* Návrat domů. 2013.

Chromý Z.: *Moudrost podle abecedy*. UNIS publishing. 1997.

PAVEL DAVID

Posloucháte **Rádio 7**?

Jsem vděčnou posluchačkou Rádia 7. Trvá to už od dob, kdy bylo známo jako TWR (Trans World Radio) a vysílalo z Monte Carla. Protože mám možnost trochu zblízka sledovat práci stávajících jedenácti zaměstnanců této misijní organizace, vím, že každý z nich má svůj pracovní den naplněn pestrým a dlouhým seznamem položek. V souvislosti s tím a s užitkem, který mám ze sledovaných pořadů, se mi vybavuje následující verš:

Každý ať slouží druhým tím darem milosti, který přijal, tak budete dobrými správci milosti Boží v její rozmanitosti. (1Pt 4,10)

Většinou si všichni vysílání můžeme najít na počítači nebo v televizi nebo na některém rádiu.

Pravidelně v 9:15 hod. zachytíte na Radiu Proglas přenos zajímavé čtvrthodinky TWR – každý den pracovního týdne s jiným názvem. Ti, kdo nespěchají do práce, si mohou toto duchovní povzbuzení posílané po rozhlasových vlnách v klidu vychutnat. Ostatním navrhuji poslech reprízy. Z archivu můžete poslouchat i více pořadů na jedno téma najednou. To už ale vyžaduje delší úsek času a toho, jak rádi tvrdíme, máme všichni málo.

Proč o tom píšu?

Bůh obdarovává autory, nejenom výše zmíněných čtvrthodinek. Dává jim nápady, myšlenky a pravdy, třebaže staré a známé, ale uchopené v nových souvislostech, aktuálních pro současnost. Má služebníky, kteří je zpracují a připraví na cestu za posluchači. Jsou také obdarováni nadšením a láskou k této práci, jinak by to za tak málo peněz nedělali. A co posluchači? Opravdu jsou? Kladu si v duchu otázky: Využíváme těchto nabízených darů? Jaké vlny máme na svém rádiu naladěny? Co z toho, co nabízí digitální svět, si z počítače pouštíme do mysli? Vždyť uši i oči jsou vstupní brány do naší duše.

Konečně, bratři a sestry,
přemýšlejte o všem,
co je pravdivé, čestné,
spravedlivé, čisté,
cokoli je hodné lásky,
co má dobrou pověst,
co se považuje za ctnost
a co sklízí pochvalu.
... A Bůh pokoje bude s vámi.
(Flp 4,8.9)

IRENA ZEMANOVÁ

500 let reformace
Martin Luther

Dle tradice přibil 31. října 1517 augustiniánský mnich Martin Luther na vrata kostela ve Wittenbergu kopii svých 95 tezí, zaslaných arcibiskupovi. Chtěl se studenty a profesory prodiskutovat otázku hříchu a pokání. Teze, psané latinsky, někdo přeložil do němčiny a jejich obsah se rozlétl po celém Německu. Tímto odvážným činem vyslovit Luther to, co hodně lidí cítilo, ale nedokázalo říci. Šlo o touhu po návratu k evangeliu a praxi prvních křesťanů, která v Německu a postupně v celé Evropě rozpoutala boj o reformu církve. Boj, který nebyl dokončen. Boj, který je právě tak aktuální i dnes.

V době, kdy se v Evropě vzdáváme principů a hodnot, které jako závazné nastavil pro lidi sám Stvořitel. Nahrazujeme je lidskými ustanoveními, vedoucími do zmatků a chaosu, v němž má odkaz reformace určitě co sdělit.

Kdo byl Martin Luther?

Mládí a boj o víru

Martin Luther se narodil 10. 11. 1483 v Eislebenu v pohoří Harz. Brzy po jeho narození se rodina přestěhovala do blízkého Mansfeldu, kde jeho otec Hans Luther pracoval v měděných dolech. Martin měl sedm sourozenců, jen čtyři se ale dožili dospělosti. Ve čtrnácti letech ukončil základní školu. V roce 1501 byl přijat na univerzitu v Erfurtu. Otec chtěl, aby z něho byl právník a zdálo se, že se jím stane. Mladý Martin si na rozdíl od svých vrstevníků uvědomoval svou hříšnost. V roce 1505, nedlouho před závěrem studií, šel navštívit svou rodinu. Při návratu zpět do školy ho zastihla cestou velmi silná bouře, v níž prožíval obrovskou hrůzu. Ve strachu, že by měl stanout před Bohem, křičel: „Svatá Anno, pomoz mi! Stanu se mnichem!“

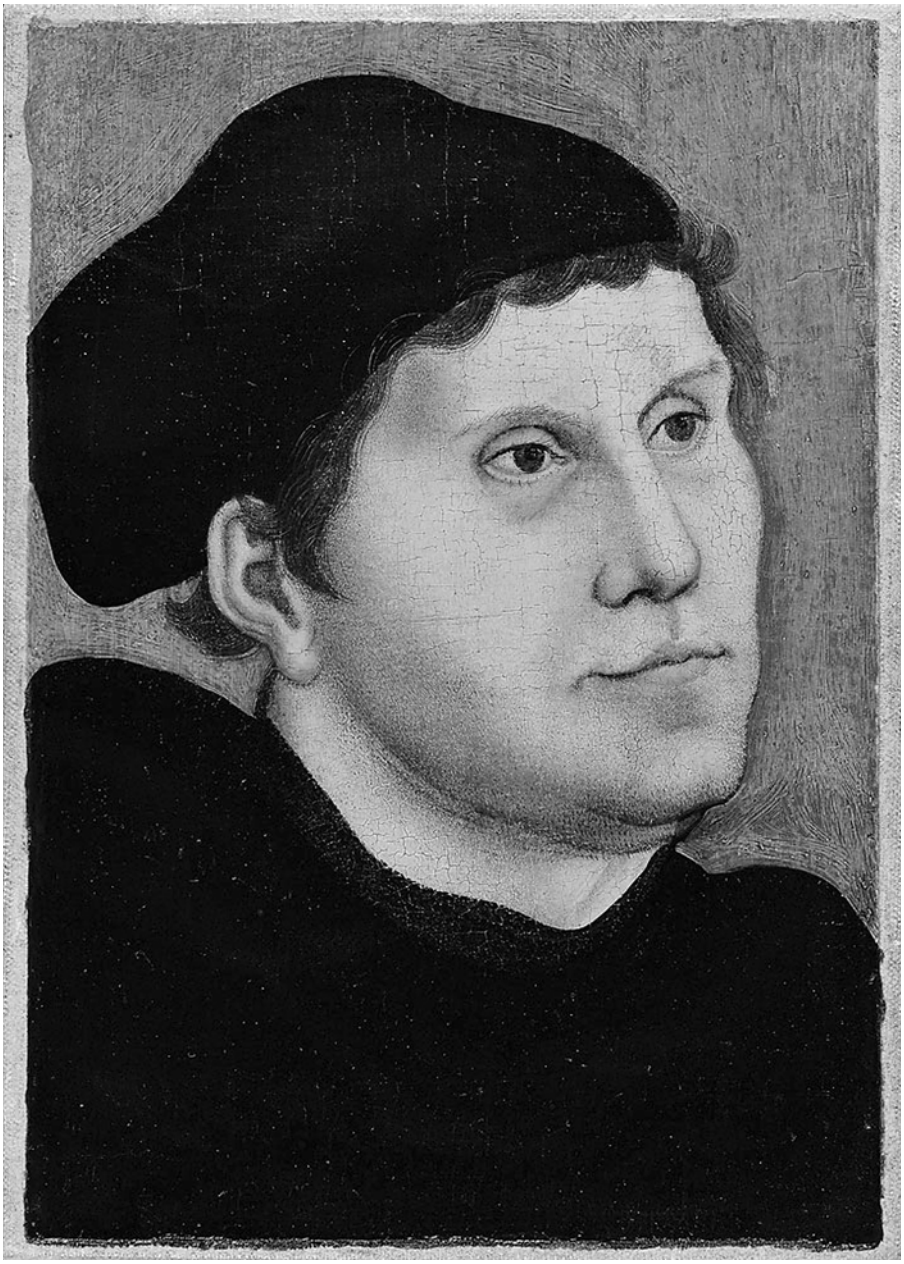

Tuto bouři přežil a dostal se šťastně do Erfurtu. Tam začal o svém slibu vážně přemýšlet. Věděl, že tím překazí otcovy plány, které s ním měl. Přesto chtěl svůj slib dodržet. Jistě uvažoval tak jako tehdejší lidé, že nejjistější cestou, jak se zalíbit Bohu, je stát se mnichem. Vstoupil do řádu Augustiánů-Eremitů v Erfurtu. To byl jeden z nejpřísnějších řádů v Německu. Luther horlivě konal vše, co měl uloženo, ba ještě mnohem více. Navzdory úsilí však nikdy nenabyl jistotu, že ho Bůh přijímá. Prožíval tak hluboké duchovní deprese. V jedné z takových depresí ho nalezl představený řehole Johannes von Staupitz, který zde byl na vizitační cestě. Ten mu radil, aby si četl Bibli, a odkázal ho přímo na Krista, skrze něhož jediného lze dosáhnout spásy a společenství s Bohem. Ospravedlnění přichází výhradně z víry. Luther četl o Božím hněvu k hříšníkům, ale neuměl najít cestu, jak před ním utéci. Nepomáhaly ani časté zpovědi. Staupitzova rada však přece jen později přinesla ovoce. Jednou asi čtrnáct dní téměř nejedl, nepil a nespal a setrvával na modlitbách a v rozjímání. Přesto byl naplněn úzkostí o záchranu své duše a nakonec si nad sebou zoufal. Do této úzkosti mu potřikrát zaznělo slovo Písma „Spravedlivý bude živ z víry!“ Když mu pak uvěřil celým srdcem, dosáhl jistotu odpuštění hříchů a spásy duše, nalezl pokoj, radost a také sílu tuto zkušenost zvěstovat dalším lidem. Staupitz zůstal nadlouho jeho přítelem.

Jeho veřejná činnost

V roce 1510 byl vyslán do Říma na pouť jako doprovod staršího mnicha. Každým rokem tam putovaly tisíce křesťanů z daleka v naději, že zde získají Boží odpuštění. Tuto naději sdílel i Luther, přesto však zjistil, že tehdejší římská náboženská praxe je spíše než co jiného obchodem než skutečnou bohoslužbou.

Když se vrátil z Říma do Erfurtu, poslal ho jeho nadřízený do německého města Wittenberg, aby tam dokončil své vzdělání. Školu dokončil a později tam začal i učit. V roce 1512 se stal doktorem teologie. Rozhodl se, že bude učit Bibli věrně, což také činil.

V roce 1515 vydal papež Lev X. bulu o prodeji odpustků. Potřeboval peníze na stavbu svatopetrského chrámu v Římě a pro své další extravagantní potřeby. Prodej odpustků byl výnosný obchod. V Německu tyto odpustky prodával dominikánský mnich Johann Tetzel. Tento zkušený prodavač odpustků nabízel ke koupi v okolí Wittenbergu výmluvně a s hrubým vtipem své „zboží“: „Hned jak mince zacinkají do pokladničky, jsou duše zachráněny z očistce.“ Ne všem se to ale líbilo. Vládce Saska Fridrich III. Moudrý, prodej odpustků v oblasti Wittenbergu zakázal. I Luther byl znepokojen tím, že odpustky dávaly lidem falešnou naději, že jim tento „poukaz“ od církve zajistí odpuštění hříchů. Tyto obavy vyjadřoval ve svých kázáních. Kázal tenkrát v městském kostele a měl dohled nad 10 kláštery.

95 tézí a konflikt s papežem

Luther se v souvislosti s odpustky hodně zabýval odpuštěním hříchů. Na téma pokání a odpuštění hříchů vypracoval 95 tézí pro disputaci ve Wittenbergu. Tyto teze pak poslal s uctivou prosbou arcibiskupovi, který nařídil prodej odpustků. Kopii pak přibil na vrata kostela. Neměl v úmyslu protestovat, domníval se, že je to velké nedorozumění, a že papež rád vše napraví. Když se kopie ale dostala do rukou papeže, požádal teology, aby Lutherovi napsali a napravili jeho omyly. Podle zákonů katolické církve papež nemůže být nikým souzen ani odvolán, i kdyby měl vést zástupy do náruče pekla. Luther otřesen napsal svému příteli: „Myslím, že se v Římě všichni zbláznili“. Luther se měl jet v roce 1518 odpovídat papeži

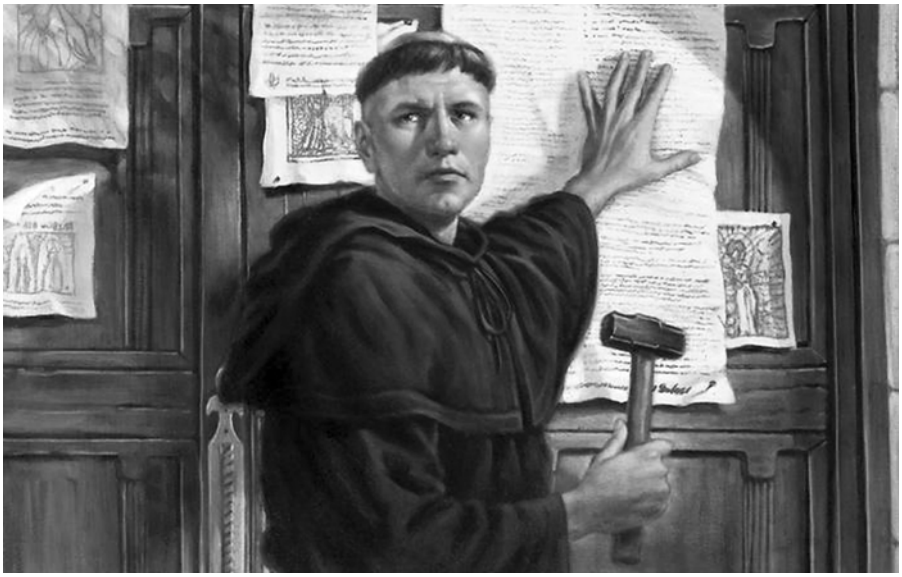

do Říma. Tam by jej jistě odsoudili. Na radu svých přátel zůstal doma. Papež pak vyslal kardinála Cajetana, který Luthera vyslýchal na říšském sněmu v Augsburgu a chtěl jej přimět k odvolání toho, co napsal. Když Luther zjistil, že kardinál připravuje jeho únos do Říma, tajně utekl zpět do Wittenbergu. Papež však nehodlal svůj výnos měnit, zejména ne po disputaci protireformačního teologa J. Ecka s Lutherem a jeho přívrženci F. Melanchtonem a A. Karlstadtem v roce 1519 v Lipsku, kdy Luther zcela jasně definoval své postoje víry. Proto v roce 1520 vydal bulu s hrozbou Lutherovy exkomunikace. Tu ale nebojácný Luther veřejně slavnostně spálil na hranici za branami Wittenbergu. Tím se dostal natrvalo do roztržky s Římem. V roce 1521 papež Lev X. nařídil Lutherovu exkomunikaci. Tu měl zajistit císař Karel V. Ten řešil politický problém; hrozila mu válka s Francií. Na jedné straně jako věrný katolík chtěl papeži vyhovět, na druhé straně si nemohl dovolit oslabení říše vzpourou knížat, nakloněných Lutherovi. Proto vybídl v roce 1521 Luthera, aby se dostavil na říšský sněm ve Wormsu, aby ještě jednou předložil svou záležitost. Tam ale po něm požadovali, aby odvolal své učení, jako kdysi po Husovi. Luther neodvolal. „Nemohu odvolat a neodvolám, neboť se nesluší křesťanu, aby mluvil proti svému svědomí. Zde stojím a nemohu jinak. Bůh mi pomáhej. Amen,“ pronáší rozhodným hlasem německý kazatel. Přesto mu hrozí smrt. Císař Svaté říše římské Karel V. vydává proti Lutherovi „wormský edikt“. Luther je označen za kacíře, nikdo nesměl mít jeho knihy, jeho slova byla zakázána a nikdo ho nesměl skrývat a poskytnout mu pomoc. Saský kurfiřt Fridrich III. Moudrý zinscenoval přepadení Wormsu, při němž v nastalém chaosu jeho muži Luthera unesli. Luthera pak ukryl jako „mladého šlechtice Jörga“ na svém hradě Wartburg v Eisenachu. Zde se skrýval po dobu 11 měsíců. Tuto dobu využil ke svému překladu Nového zákona z řečtiny do němčiny. Překlad byl velmi úspěšný a během několika dnů se prodalo na 3000 výtisků. Stejně jako Kralická bible byl i Lutherův překlad Bible jedním ze stavebních kamenů pozdější spisovné němčiny. Velmi pozitivní vliv na Luthera měl i jeho celoživotní přítel a poradce Philipp Melanchton, který od roku 1518 učil na univerzitě ve Wittenbergu.

Další vývoj Lutherova života a reformace

Obrovským přínosem Martina Luthera bylo poznání, že člověk je ospravedlněn pouze vírou. Také to, že viděl v Bibli jediný zdroj duchovní autority, její učení nebojácně šířil a umožnil lidem, aby si ji mohli číst ve svém rodném jazyce. V překladu Bible pokračoval dál ve spolupráci s dalšími teology ve Wittenbergu. Překlad Starého zákona dokončil v roce 1534. Jeho vhled do učení Bible a jeho dopadu na život člověka byl mimořádný.

Martin Luther byl také znám jako skladatel duchovních písní. Složil jich na čtyři desítky. Nejznámější z nich „Hrad přepevný jest Pán Bůh náš“ se stala „hymnou reformace“. Přesto však byl Luther ve svém životě omezen jako

dítě své doby a jeho život má i své **stinné stránky**. Jeho spor s papežem měl politické dopady. Jeho smělé vystoupení mu získalo spoustu přívrženců, a to nejen mezi prostým lidem, ale i v řadách šlechty i mezi kurfiřty. Na 1. špýrském sněmu bylo v roce 1526 usneseno, že se volba náboženství ponechává v pravomoci zemských vládců. To ale bylo vlivem katolické většiny na 2. špýrském sněmu v roce 1529 zrušeno a potvrzeno Lutherovo odsouzení. Následoval odchod evangelických stavů ze sněmu a sepsání protestního dopisu císaři Karlu V. Odsud pochází název „protestanti". Ani předložení Melanchtonova „Augsburského vyznání víry" na sněmu v roce 1530, které bylo pokusem o smír s katolíky, nepomohlo. To katolické stavy odmítly, což vedlo vzhledem k hrozícím represím k vytvoření „šmalkaldského spolku" na obranu evangelíků. Nakonec došlo k válce, v níž byli protestanti ve šmalkaldské válce (1546-1547) poraženi a následovaly represe vůči nim. Ty skončily až odstoupením císaře a uzavřením augsburského náboženského míru v roce 1555, kdy došlo prakticky k zrovnoprávnění obou náboženství v Německu. Luther byl vtažen do politiky a nutně došlo k dalekosáhlým kompromisům. Jeho „Landeskirche" zůstala ve spojení se státem a vzdálila se daleko biblickému vzoru. Vystupovala tvrdě proti jinak smýšlejícím, včetně použití násilí. Luther sám si to uvědomoval, ale přiznával, že nemá sil tuto situaci změnit. Dá se říci, že v otázce církevního života se reformace zastavila. Zásadní věci zůstaly beze změn. Lutherská církev se moc nelišila od té, proti které bojovala.

Luther prožil selské války. Mnohdy se mu vytýká, že byl jejich iniciátorem, což není zřejmě pravda, neboť nepokoje probíhaly již desetiletí před jeho vystoupením. Příčiny rebelií nebyly jen náboženského rázu, ale také (a hlavně) v sociálních poměrech zemědělců. Ač se zpočátku snažil o smírné řešení, po několika excesech se od vzbouřených sedláků distancoval. Prohlašoval již v roce 1521, že se reformace týká pouze církve, ne občanského života. Obrátil se proti sedlákům. Odmítal prosazování reformace násilím, ale připouštěl (a dokonce doporučoval násilné potlačení jejich revoluce) – „Proti loupežným a vražedným hordám sedláků" (1525). Selské rebelie byly pak utopeny v krvi. V bojích a v následných represích zahynulo na 100 000 sedláků. Selské války měly na reformaci velmi negativní dopad.

Velmi závažnou stinnou stránkou byl nenávistný antisemitismus a nepřátelství vůči Židům, dnes těžko pochopitelné, ale v jeho době zcela běžné. Můžeme zde citovat jeho spis „Proti židům a jejich lžím" (1542), kde požadoval zničení synagog, zabavení jejich majetku, zbourání jejich domovů a deportaci na nucené práce. Tragicky bylo toto nevelké dílo o 400 let později jedním z motivů a inspirací pro holocaust v Německu. Adolf Hitler neváhal citovat „velkého reformátora". Jak velká je naše odpovědnost za to, co říkáme a píšeme!

Manželství a závěr života

13. června 1525 se oženil s bývalou jeptiškou Kateřinou von Bora. Ta byla Lutherovi velkou pomocí, zejména v péči o domácnost. Pečovala také o nemocnici a ubytovnu. Na svého muže měla velký vliv. Narodilo se jim 6 dětí, (Elisabeth, Paul, Magdalena, Margareta, Martin a Johannes) dvě děvčátka Elisabeth a Magdalena zemřely ještě v dětství. Spolu se svými dětmi se ještě starali o čtyři sirotky. Luther zemřel ve svém rodném městě Eislebenu 18. února 1546 ve věku nedožitých 63 let.

Má reformace co říci i dnešním lidem?

Křesťanství není strnulým zakonzervováním toho, co učil Ježíš a apoštolové. Církev musí zákonitě procházet změnami – musí reagovat na měnící se okolí, snažit se poselství evangelia sdělit tak, aby mu žijící posluchači rozuměli. Musí základní principy víry aplikovat do současné situace a poměrů, ve kterých žijeme. Jinak budeme nesrozumitelní.

V průběhu dějin však došlo také k změnám, které na princip života víry mají fatální dopad. A to proto, že lidé vědomě opouštějí to, co Bůh nechal zapsat do svého Slova – do Bible. Pro řadu lidí už Bible není Božím slovem. Lidé kriticky přehodnocují biblické zprávy a to, nač se odvolával Ježíš, odsouvají do říše legend. Tento postoj, který odmítá biblické zprávy o Adamovi a Evě, o potopě, o Jonášovi, o narození Ježíše z panny, nakonec vede k tomu, že z Bible nakonec zůstanou nedotčeny pouhé desky. Spolu s tím odmítají biblické požadavky na manželství, na sexuální čistotu, na úctu k autoritám, význam charakterního života, atd.

Člověk si mnohdy říká: „Proč tedy tito lidé o sobě tvrdí, že jsou křesťany (dokonce teology), když zpochybňují vzkříšení Krista? Cožpak tito lidé nečetli to, co Pavel napsal v 1Ko 15,17-19: „Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!"?

Domnívám se, že je proto třeba vracet se stále znovu k tomu, co bylo na začátku – jak žili a řešili své problémy křesťané v 1. stol. a tím poměřovat i naše dnešní rozhodnutí. V tomto smyslu reformace neskončila a výzva k ní trvá dál!

Tento článek je příliš stručný na to, aby vystihl všechny aspekty Lutherova života. Jeho hlavní odkaz byla „nově objevená" nauka o ospravedlnění pouhou vírou – a zpřístupnění Bible širokému okruhu čtenářů.

Rád bych při této příležitosti čtenářům připomněl, že Brněnská tisková misie vydala k výročí reformace velmi vydařené dílo „Martin Luther". Je to maličká brožurka, obsahující stručný životopis – jak popis jeho života, tak i chronologicky seřazená data důležitých okamžiků jeho života, tak i některé zachované Lutherovy modlitby, či přehled jeho literárního díla a některé jeho důležité citáty. Vše je provázeno fotografiemi a reprodukcemi obrazů z míst, kde Martin Luther žil. Pro zájemce o přehled historie srdečně doporučuji!

Hlavní použité prameny:

Kennedy John, *Fackel des Glaubens, Christliche Verlagsgesellschaft Dillenburg, 1977*

Broadbent E. H., *Hosté a příchozí* postupně otiskováno v *Křesťanská ročenka 1936-1948* (vydal Dr. J. Zeman)

Hudec J., *Pútnici na úzkej ceste*, A-Alef Ostrava, 1999, str. 77-79.

Brněnská tisková misie, *Martin Luther*, text připravila BTM, 1. vydání 2017

http://epochalnisvet.cz/zachranil-martina-luthera-pred-popravou-zbabely-utek

http://casdpribram.sweb.cz/Studium/Historie/Martin_Luther.htm

TOMÁŠ PALA

M. Lloydbottom & H. Dayton
Peníze až na druhém místě

Návrat domů, 2013, 184 s.

Publikace Peníze až na druhém místě s podtitulem Cesta ke skutečné finanční svobodě se zabývá problematikou financí v kontextu biblické zvěsti. V křesťanských kázáních se příliš o penězích nemluví, spíše slyšíme slovo o lásce či víře. Přesto v Bibli najdeme přes 2300 veršů, které hovoří o financích a majetku, jak je moudře spravovat, čeho se vyvarovat.

Kniha je rozdělena do devatenácti relativně krátkých kapitol, z nichž první tři mají charakter úvodu, kdy autor čtenáře seznamuje, na svém vlastním životním příběhu, s problematikou peněz a směřuje k odhalení „zaručené investice“. Následující čtyři kapitoly rozebírají osobnost věrného správce a problematika financí je zde reflektována pohledem Bible. Od osmé do šestnácté kapitoly se již čtenář blíže seznámí se osmi klíčovými atributy souvisejícími s penězi, doprovázenými o konkrétní rady a postupy. Jde o dluh a jak se mu vyhnout, informace o tom, kde a jak hledat moudré rady pro hospodaření s financemi, poctivost na 100% při jejich získávání, postoj k dávání, postoj k práci, jak investovat úspory, ale také jak vychovávat své děti ve finančních otázkách a jak moudře utrácet a neztratit přehled o svěřených penězích spolu s poukázáním na to, jaký životní standard v otázce financí si nastavit. Poslední dvě kapitoly mají charakter shrnutí – poukazují na to, co je opravdu důležité (mít správnou perspektivu), abychom uspěli při „konečném zhodnocení“.

Text je psán srozumitelným jazykem, prokládán řadou konkrétních příkladů i návodů, takže je vhodná i pro úplné laiky v otázce finanční gramotnosti. Ale i ti, kteří mají v této oblasti určitý přehled, si mohou řadu důležitých aspektů připomenout. Kniha byla vydána v rámci projektu Finanční kompas (více na www.financni-kompas.cz), kde se dále můžete dozvědět řadu inspirujících myšlenek pro moudré hospodaření s financemi. Kniha jasným a srozumitelným jazykem odkrývá skutečnost, že v Bibli lze najít detailní plán, jak spravovat své finance a podává i konkrétní rady, jak na to. Má potenciál pomoci získat svobodu od dusivého materialismu, ale zároveň se nevznáší v „duchovních oblacích“. Vede čtenáře k finanční svobodě tak, abychom nebyli otroky peněz a jejich získávání, ale aby se peníze staly Božím nástrojem v rukou věrného správce.

Bibliografická citace: Lloydbottom, Mark & Dayton, Howard (2013). Peníze až na druhém místě. Praha: Návrat domů. ISBN 978-80-7255-291-7. Překlad Ondřej Paulus. 1. vydání. 184 s.

ONDŘEJ ŠIMIK

Gróf Zinzendorf

Prvé lastovičky, Janet a Geoff Benge

Vivit, 2014, 126 strán

Vo vydavateľstve Vivit vyšla séria životopisov Božích mužov a žien pod názvom ***Kresťanskí hrdinovia – kedysi a dnes***. Pred časom ma veľmi oslovil a inšpiroval príbeh Georga Müllera a tentoraz som siahla po životopise Grófa Zinzendorfa s podtitulom Prvé lastovičky. Autori Janet a Geoff Benge v tejto knihe stručne zhrnuli životný príbeh Ludwiga Zinzendorfa od útleho detstva až po jeho odchod do večnosti. V závere nájdete aj zopár informácií o tom, ako jeho dielo pokračovalo po jeho smrti.

Ludwigovo srdce malo už od mladosti blízko k Bohu. Rád čítal Bibliu, modlil sa a predovšetkým mu záležalo na opravdivosti, úprimnosti kresťanského života. A tiež vyvíjal snahy v zjednocovaní kresťanov. Nevidel zmysel v súperení medzi cirkvami či denomináciami, pretože podľa neho bolo a je prvoradou úlohou kresťanov zvestovať iným Krista.

Ako dvanásťročný sa prvýkrát stretol s ozajstným misionárom, čo ho veľmi oslovilo a inšpirovalo. Už vtedy začal snívať, že raz bude zvestovať evanjelium a vysielať do sveta misionárov. Neskôr, po ukončení štúdií, ho zastavil pohľad na obraz maliara Domenica Fettiho s názvom „Hľa, človek". Na obraze bol znázornený Ježiš Kristus s tŕňovou korunou na hlave a pod ním bol nápis: ***„Toto som urobil ja pre teba. Čo si urobil ty pre mňa?"*** Táto otázka Ludwiga hlboko zasiahla a pripomenula mu jeho niekdajšie stretnutie s misionárom a jeho sen o zvestovaní evanjelia. Uvedomil si, že jeho štúdium Biblie, modlitby či účasť na bohoslužbách je veľmi málo oproti tomu, čo urobil Pán Ježiš Kristus pre neho. Pevne sa rozhodol, že začne robiť pre svojho Pána oveľa viac a toto rozhodnutie ho neopustilo do konca jeho života.

Ak aspoň trošku poznáte Zinzendorfov príbeh, určite viete, že jeho život a dielo boli späté s Moravskými bratmi, resp. Jednotou Bratskou, ktorých ako utečencov prichýlil na svojom panstve. Časom tam vyrástla komunita s názvom Ochranov (Herrnhut), ktorá sa neskôr rozrástla do ďalších kútov krajiny a do celého sveta. Kniha je plná

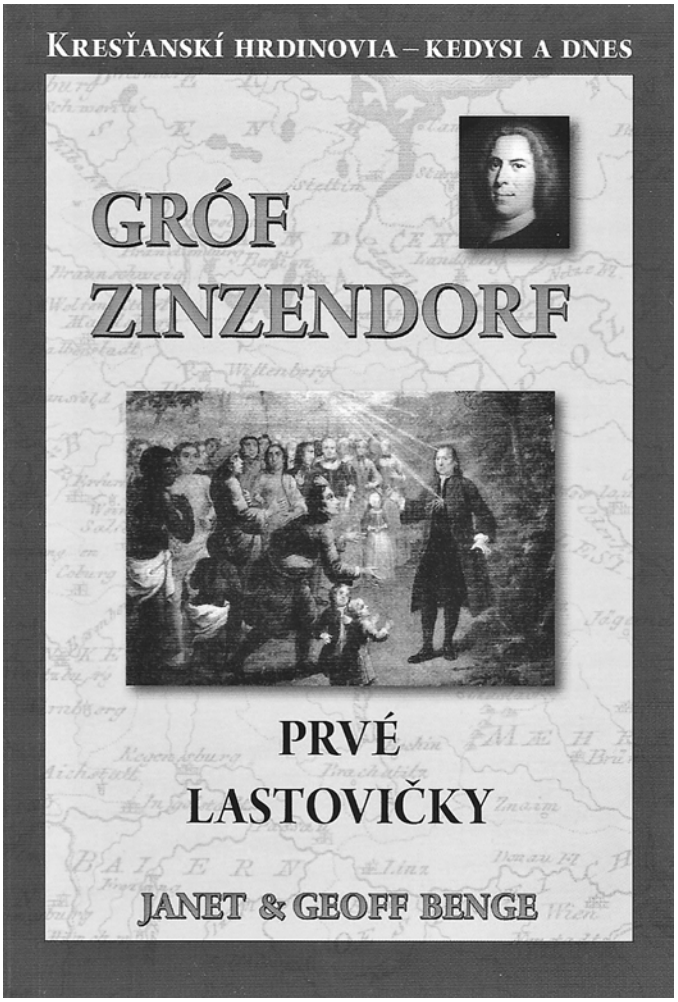

údajov, kam všade sa Moravania dostali so zvesťou evanjelia, čo je už samo osebe zaujímavé. Ak sa nemýlim, vybudovali kopu misijných staníc na všetkých alebo takmer všetkých kontinentoch sveta. Čo ma však zaujalo ešte viac, je pohľad do ich „kuchyne", pohľad do zákulisia, ako toto úžasné dielo vznikalo, s akými problémami sa stretávalo a ako ich riešili.

Ludwig sa celým srdcom a s veľkou zodpovednosťou staral o túto komunitu. Chodil medzi ľudí, hovoril s nimi, počúval ich a hľadal riešenia vzniknutých nepokojov. Nezdráhal sa priznať si aj vlastné chyby, ak bolo práve jeho konanie pôvodcom niektorého z problémov. A predovšetkým, všetky jeho snahy viedli k tomu, aby ľudia žili v jednote, aby mali dobrý duchovný základ, aby ich kresťanstvo bolo úprimné a zjavné v každodennom živote, a aby mali neustále na zreteli spoločný cieľ – zvestovať evanjelium ostatným ľuďom a národom. Za zmienku určite stojí ich skúsenosť, že práve úprimný kresťanský život bol tým, čo presvedčalo ľudí, ktorým zvestovali Krista, a dokonca aj ich odporcov, ktorým sa toto ich dielo nepáčilo. Ľudia jednoducho videli, že to, čo táto komunita hlása, aj skutočne v praxi žije.

Zaujímavé bolo tiež sledovať, ako sa začala misijná práca Moravských bratov. Ludwig o tom najskôr začal v komunite hovoriť. Priviedol tam misionára, ktorý im porozprával, čo a ako. Pozisťovali si, aké to je v oblasti, kam chceli ísť pracovať, čo tamojším ľuďom pomôže a čo nie. Asi rok čakali, pokým všetci neboli jednotní a pripravení podporovať misionárov. Neskôr Ludwig vymyslel funkčný systém financovania misijnej služby. Riešil aj zákonné otázky v daných krajinách. Nakoľko sa dalo, vybavoval povolenia, aby tam ich misionári neboli len ako neželaní votrelci, ale aby boli riadne vpustení na dané územia atď. Skrátka, robil všetko pre to, aby toto dielo mohlo fungovať a napredovať. Neskôr aj sám veľa cestoval a navštevoval jednotlivé zbory a misijné stanice.

Veľmi pozoruhodná bola tiež vytrvalosť tejto komunity. Hoci z prvých 29 vyslaných misionárov 22 zomrelo, nevzdali sa. Aj napriek veľkým ťažkostiam a úmrtiam vždy znova vysielali ďalších

misionárov v nádeji, že uvidia prvé lastovičky – prvých znovuzrodených veriacich. Do tejto práce išli s pokorou a s vedomím, že sú služobníci. Ludwig v jednej zo svojich kázni misionárom povedal:

„Nezabudnite, že nikdy nesmiete zneužiť svoje postavenie na to, aby ste vládli nad pohanmi. Naopak, musíte sa pokoriť a získať si ich úctu osobnou tichou vierou a mocou Svätého Ducha. Misionár nesmie hľadať svoje vlastné záujmy a uznanie ani sa nesmie nádejať, že bude slávny. Musíte byť ochotní trpieť, zomrieť a byť zabudnutí.“

Tejto službe boli oddaní celým srdcom, inak by to neboli mohli zvládnuť v tak ťažkých podmienkach a s toľkými prekážkami, aké sa im neustále stavali do cesty. S vyslaním prvých misionárov zaviedli na podporu tejto služby 24-hodinovú modlitebnú reťaz, ktorá prakticky nepretržite fungovala viac ako 100 rokov.

Okrem práce s Moravskými bratmi sa Ludwig venoval aj ďalším činnostiam. Písal piesne, časopisy, knihy. Jeho rodinný život nebol ľahký, s manželkou mali 12 detí, z ktorých 9 pochovali v detskom alebo veľmi mladom veku a nakoniec Ludwig pochoval aj svoju manželku. V rodine, z ktorej pochádzal, musel strpieť tiež rôzne príkoria, pretože nesúhlasili s jeho záujmom o cirkevné veci, pre grófa sa to skrátka nehodilo. Dokonca sa neskôr vzdal svojho grófskeho titulu a postavenia.

Ludwiga Zinzendorfa nič nezlomilo a neodradilo od služby Bohu a ľuďom. Pôvodne sníval len o tom, že snáď vyšle zopár misionárov a snáď sa niekoľko lastovičiek obráti k Bohu. Prvých misionárov vyprevádzal so slovami: ***„Neočakávajte, že naraz obrátite na vieru masy ľudí. Pamätajte si, že Pán už teraz pozná tých, ktorých srdcia pripravil, aby uverili. Vašou úlohou je týchto ľudí nájsť, aj keď ich bude len zopár. Oni budú vzácne prvé lastovičky.“*** A nakoniec tých lastovičiek boli tisíce a vyslaných misionárov tiež nespočetne veľa.

Ak sa chcete dozvedieť viac, v tejto knihe nájdete rôzne inšpiratívne veci z oblasti vzájomného spolunažívania kresťanov, zvestovania evanjelia a misijnej práce.

JANA ČÍŽOVÁ

Listy malým princeznám a malým bojovníkom od ich nebeského Otca a Kráľa všetkých kráľov

Christian Project Support, 2015 a 2016, 113 a 109 strán

Máme v rodine niekoľko malých princezien a malých princov, a tak som v kníhkupectve neodolala knihám od Sheri Rose Shepherd s názvom ***Malej milovanej Princeznej*** a ***Mocnému Bojovníkovi***. To viete, darčekov pre malých hrdinov a princezné nikdy nie je dosť.

Obe knihy sú zbierkou krátkych listov od nebeského Otca svojmu milovanému dieťaťu. Každý list je doplnený biblickým veršom a krátkou modlitbou, ktorú sa dieťa môže pomodliť. Skôr, ako som knihy pustila z rúk, sama som si ich prečítala. Podľa môjho názoru sú to dielka, ktoré je dobré, aby spolu s deťmi čítali aj rodičia. Ja osobne by som to nenechala na deťoch samotných.

Jednotlivé listy sú pomerne stručné a niektoré veci nie sú podľa mňa dostatočne vysvetlené, preto (aspoň vo mne) vyvolávali otázky, dopyt po hlbšom poznaní. O niektorých témach, ktoré kniha predostiera, treba s deťmi pohovoriť trošku podrobnejšie, aby im mohli správne porozumieť a tiež aby vedeli ako na to a mali správnu motiváciu k uvádzaniu získaných poznatkov do praxe.

Každopádne sú tieto knihy dobrou príležitosťou, aby rodičia trávili čas so svojimi deťmi a mohli im po malých čiastkach ukazovať, ako je to so životom viery, o čom je vzťah s nebeským Otcom, akú cenu majú v Božích očiach a ako z nich môžu vyrásť ľudia s pravým charakterom Božích synov a dcér. Dovolím si malú ukážku z oboch kníh:

Moja dcérka,

dávaj pozor! Ty si moje vyvolené dieťa, a preto máš aj nepriateľov. Tvojím nepriateľom je diabol, ktorý Ťa bude chcieť oklamať, aby si robila zlé rozhodnutia. Bude Ti našepkávať napríklad: „Rob si všetko, čo chceš,“ alebo „máš právo byť poriadne nahnevaná“. Diabol oklamal aj moju prvú dcéru Evu, aby ma neposlúchla. Ona uverila jeho klamstvám a zhrešila. Keď začneš premýšľať o neposlušnosti alebo chceš urobiť niečo, o čom vo svojom srdci vieš, že je to zlé, chcem, aby si vtedy prišla najskôr za mnou. Ja Ti pomôžem, dám Ti silu, aby si sa dokázala rozhodnúť správne. Ak aj spadneš, pretože si sa rozhodla zle, aj tak príď za mnou a ja Ti pomôžem znovu sa postaviť.

S láskou

Tvoj Kráľ, ktorý Ťa robí silnou

Môj odvážny bojovník,

dal som Ti ducha odvahy, ale aj tak sa občas budeš niečoho obávať alebo budeš mať strach. Chcem, aby si vedel, že ja som vzdialený len na jednu modlitbu od Teba. Ak ku mne zavoláš, ja zmením Tvoj strach na vieru. Keď sa budeš modliť, moju prítomnosť pocítiš vo svojom pokoji. Nikdy nedovoľ strachu, aby Ťa odradil od toho, že budeš prichádzať za svojím Otcom, ktorý je v nebi. Ja Ťa budem chrániť tak, ako som celé veky chránil všetkých svojich hrdinov z Biblie.

S láskou

JANA ČÍŽOVÁ

Ctnosti Naděje

16. díl

Bylo to na prvních stránkách všech médií. Jeden z nejznámějších německých podnikatelů a ekonomických kapacit už nenašel jiné východisko, než ukončit svůj život. Poté, co vešel v známost celkový rozsah finanční krize a její dopady na jeho podniky, ztratil naději a sáhl si na život. Ohromení lidí a celostátní projevy účasti byly obrovské a zároveň dojímající. Neexistovalo opravdu jiné východisko?

Naděje patří k životu jako kyslík k dýchání. Kdo už nemá žádnou naději, nemá také žádnou životní perspektivu. „Seber naději, a přijdou na lidi potíže dýchání, zvané zoufalství... Zásoba kyslíku rozhoduje o osudu organismů, zásoba naděje rozhoduje o osudu lidstva" – napsal kdysi curyšský teolog Emil Brunner (:165). Naděje dává životu smysl, činí ho hodným existence, uvolňuje sílu a otevírá perspektivy přesahující momentální situaci.

Můžeme vůbec žít bez naděje? Jakkoliv to zní paradoxně, je to přesně moudrost buddhismu a orientálního učení *samkhya*. V sútře *samkhya* lze číst: „Jen beznadějný je šťastný, protože naděje je největší utrpení a zoufalství je největší štěstí." Paradox je očividný. Moudrý si přeje jen to, co je a co může utvářet. Jen blázen doufá v to, co není. Jsou tedy doufající pomatení a beznadějní moudří?

V antice a ve filosofii

V antice nehrál pojem naděje prakticky žádnou roli. Důvod byl v antickém chápání světa. Na jedné straně zde byl determinismus, který lidem neponechával žádný prostor pro utváření a hru (a tedy pro naději). Všechno je dáno předem. Na druhé straně zde je učení o nesmrtelnosti duše u Sokrata a jeho žáka Platona. Podle jeho učení opouští duše při smrti člověka jeho tělo jako své vězení a žije bez těla dále v „hádesu". Tyto věčné, neměnné myšlenky jsou prakticky osudem všech lidí. Osobní naděje se tomu ale co by člověka vyvedlo ven z tmavé podstaty smrti."

Od Aristotela a Stoa je to již běžné, naději jakož i obavu na jedné straně přiřadit citům radostné předtuchy nebo obav přiřazeným očekávání a ty na druhé straně, protože jsou nestálé, podřídit promyšlenému vedení rozumem. Podle toho je naděje u Aristotela míněna jako výraz rozumového řízení afektů.

Immanuel Kant má ve svém hlavním díle „Kritika čistého rozumu" (KrV) tři základní antropologické otázky: „Co mohu vědět?", „Co mám dělat?" a „V co mohu doufat?" shrnuty do centrální otázky: „Co je člověk?" Na první otázku podle něj odpovídá metafyzika, druhou morálka, třetí náboženství a čtvrtou antropologie. Tím dává zřetelně najevo, že naděje zásadně patří k lidskému bytí a že náboženství přitom hraje důležitou roli. Na otázku, nač je naděje zaměřena, odpovídá Kant prostě: „Veškeré doufání směřuje k blaženosti" (KrV, A 805/B833). Přitom je realisticky přesvědčen, že pravá blaženost za empirických podmínek není skutečně dosažitelná.

Neomarxistický filosof Ernst Bloch navrhl svým velkým dílem „Princip naděje" (Bloch 1959) utopii naděje. Již ve svém úvodu se zabývá utopickým myšlením a tím, „co ještě nenastalo". Ve svém díle „Duch utopie" se pak zabývá „konkrétními utopiemi". Je filosofem utopie. Člověk myslí mimo sebe sama. Konkrétně uvádí Bloch příběhy fantazírování, eschatologické koncepty, sociální a náboženské utopie. Zajímá ho otázka, jakou roli hraje naděje v lidských dějinách, v kultuře a umění, v básních a náboženství. Objevuje přitom, že utopie, koncepty nového světa a společnosti propůjčují lidem zvláštní sílu je také uskutečnit. A to, co je možné, se stává konečně realizací anebo schopností sny uskutečnit.

Známými se staly především jeho poslední věty 3. dílu, ve kterých shrnuje naději lidí na vlast téměř toužebně:

„Člověk žije ještě všude v prehistorii, ba všechno a každý stojí ještě před stvořením světa, jako právo. Skutečná genese není na počátku, nýbrž na konci, a začíná teprve tehdy, když společnost a přítomnost se stanou radikálními, to znamená, půjdou na kořen. Kořenem dějin je však pracující, tvořící, příležitosti přetvářející a překonávající člověk. Pochopí-li se a postaví-li to své bez vnějších vlivů a odcizení v reálné demokracii, vznikne ve světě něco, co se všem zdá být v dětství a v čem ještě nikdo nebyl: vlast." (Bloch:1628)

Těmito výroky je rozdíl ke křesťanské naději (viz níže) zvlášť zřejmý. Člověk si vytvoří a umožní podle Blocha místo touhy sám.

Současný francouzský filosof André Comte-Sponville píše ve své knize „Čemu věří ateista" (Comte-Sponville 2008) velmi poctivě a dojímavě, že také jako ateista může mít hodnoty a může žít život v souladu s nimi. S ohledem na třetí Kantovu otázku: „V co mohu doufat?" je rozdíl mezi křesťany a ateisty ovšem nejvýraznější:

„Ztratit víru neznamená nic pro vědění a málo pro morálku. Avšak významně to mění míru naděje – nebo zoufalství – v životě každého jednotlivce. V co smíte doufat, věříte-li v Boha? Ve všechno, každopádně v to nejdůležitější: že na konci život triumfuje nad smrtí, spravedlnost nad nespravedlností, mír nad válkou, láska nad nenávistí, štěstí nad neštěstím... A v co smíte doufat, když v Boha nevěříte anebo už nevěříte? V nic, každopádně v nic absolutního nebo věčného, co by člověka vedlo přes tmavou podstatu smrti ..."(Comte-Sponville:67).

Velmi upřímně a velmi dojemně pak mluví o „šťastné beznaději" ateisty, kterou popisuje jako alternativní životní program k naději křesťanů. „Apelujeme, požadujeme, dodáváme si odvahu, nemáme však žádnou živou naději". (:69) Ale vlastně ji ani nepotřebujeme, když místo toho známe a praktikujeme lásku. Tak totiž chápe Ježíšovo poselství, kterého si nesmírně váží jako člověka, jako vzor, jako učitele pro pozemský život. Život člověka utváří podle toho ne víra nebo naděje, ale láska, soucit a spravedlnost (:73). Neboť víra a naděje podle 1Ko 13 pominou, ale láska ne, cituje Augustina: „Všechny tři ctnosti víra, naděje a láska, jsou potřebné v tomto životě; ale po tomto životě stačí láska" (:75). „K čemu snít o nebeském království? Ráj je zde a teď" (:75). Musíme obývat a utvářet materiální a spirituální prostor. To mělo být Ježíšovo poselství. Vyznává, že si „vybudoval jakýsi druh niterného Krista, který mě doprovází nebo vede" (:81).

Dodává však se skřípajícími zuby, že rozhodující rozdíl mezi ateisty a křesťany jsou „tyto tři dny, které se vzkříšením otevírají k věčnosti a tvoří proklatý rozdíl, který se nedá odstranit“ (:81).

Křesťanská naděje

Naděje není jen základní pojem křesťanské víry, nýbrž je pro ni podstatná. Víra je s nadějí nerozlučně spjata. Jistě nejznámější definice víry je v Židům 11,1: „Víra je pevná důvěra v to, co doufáme a nepochybování o tom, co se nevidí“ (Podle Lutherova překladu 1984). To znamená, že víra se vztahuje k tomu, v co doufáme, v něco, co není vidět. Tak píše Petr pronásledovaným křesťanům v rozptýlení: „Ač jste ho neviděli, milujete ho; ačkoli ho ani nyní nevidíte, věříte v něho“ (1Pt 1,8). To působí právě existence naděje víry. Váže se na neviditelné skutečnosti. Tak tomu bylo již ve Starém zákoně. Od těch dob to není v Novém zákoně a v životě všech křesťanů jinak.

Naděje je tedy jistým způsobem paradoxní. Existuje proti zdání viditelného, resp. přechází přes to, co je lidsky viditelné, měřitelné a dokazatelné. Když dal učedník Tomáš svým kolegům jasně na srozuměnou, že neuvěří, dokud na vlastní oči neuvidí Ježíšovy jizvy po hřebech, překvapuje jej vzkříšený Kristus prohlášením: „Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili“ (J 20,29).

Věřit navzdory viditelnému zdání je znakem víry pevně zakotvené v Božím slově. Tak je popisován v listu Římanům Abraham jako vzor víry, kterého Bůh ospravedlnil pro víru v jeho slovo: „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost“ (Ř 4,3; 1M 15,6). Tato víra byla aktem Abrahamovy paradoxní naděje: „On proti naději na základě naděje uvěřil“ (Ř 4,18). Neboť i když viděl „své již umrtvené tělo a ... odumřelé lůno Sářino, nezačal v nevěře o Božím zaslíbení pochybovat, ale byl posílen ve víře, když vzdal slávu Bohu“ (Ř 4,19.20).

Souhrnem můžeme říci: Důvodem naděje je sám Bůh. Věřící nestaví svou naději na své vlastní možnosti anebo na utopiích, které si sám vykonstruoval, ale na Božím slibu a jeho jednání. Boží působení v Kristu je základem živé naděje křesťanů. Chválí toho, „který nás podle svého velikého milosrdenství znovu zplodil k živé naději vzkříšením Ježíše Krista z mrtvých“ (1Pt 1,3).

Naděje se neupírá k budoucnu, nýbrž k dokonání, ne k utopii, ale k reálné, i když neviditelné skutečnosti, která se vytvořila vzkříšením Krista.

Tato živá naděje je tak jistá, že se v Novém zákoně srovnává s kotvou, upevněnou v Božím světě. Proto jsou křesťané povzbuzováni, aby „se utekli k pevnému uchopení předkládané naděje“, kterou mají, „jako kotvu duše, bezpečnou a pevnou, která vchází až do vnitřku za oponu“ (Žd 6,18b.19).

Na základě této jistoty jsou křesťané vybízeni: „V naději se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbě vytrvalí“ (Ř 12,12). Křesťanská naděje tedy neutěšuje imaginárním oním světem, ale utěšuje v utrpeních a uschopňuje k životu obrácenému ke světu čelem.

To je zásadní rozdíl mezi křesťanskou nadějí a všemi filosoficko-utopickými přístupy.

Literatura:

Bloch E. *Das Prinzip Hoffnung*. Frankfurt: Suhrkamp. 1959.

Brunner E. *Das Ewige als Zukunft der Gegenwart.* Gütersloh: Siebenstern. 1965.

Comte-Sponville A. *Woran glaubt ein Atheist? Spiritualität ohne Gott.* Zürich: Diogenes. 2008.

Kant I. *Kritik der reinen Vernunft.* 1781.

K akci a procvičení

Uvědomte si konkrétní důvod své naděje a přemýšlejte nad ním, proč je naděje živá a proč vás oživuje.

Napište, proč ve své možná obtížné situaci můžete získat naději a jak konkrétně vypadá.

Promýšlejte následující verš z Ř 15,13: „Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého.“

DR. HORST AFFLERBACH
ŘEDITEL BTA WIEDENEST

PERSPEKTIVE 05/2014, STR. 25-27
PŘELOŽIL TOMÁŠ PALA

Boží služobník
- Boží bojovník

Posledné dva roky pracujem vo výrobe ako regulačný pracovník. Moja náplň práce spočíva v tom, že nikdy neviem, čo budem robiť zajtra. Každé ráno prídem na dielňu a spýtam sa vedúcej, kam sa mám zaradiť. Podľa toho, kde kto vypadol alebo nestíha alebo sa vyskytol nejaký problém, tam ma postavia, a pracuj. Niekedy sa zdržím aj týždeň–dva na jednom mieste a inokedy vystriedam dve–tri pracovné miesta počas jedného dňa. Je to pozícia, ktorá človeku nedovolí skĺznuť do nudnej nezáživnej rutiny a zároveň poriadne preverí jeho schopnosť prispôsobiť sa.

Nejaký čas som strávila napríklad pri podlepovacom lise. To je zariadenie, kde sa oproti sebe točia valce nahriate na vysokú teplotu a doliehajú na seba pod veľkým tlakom. Medzi ne sa vkladá a následne vyberá materiál. Práca na tomto zariadení ma naučila skutočnej ostražitosti. Človek musí mať nastražené uši, aby počul, či motor pracuje, ako má, a oči musí mať upreté na točiace sa valce. Obzvlášť pri práci s jemnými materiálmi, ktoré majú tendenciu prilepiť sa. Musí zvládnuť za jazdy odstraňovať z valcov prilepený materiál alebo rôzne prichytené nečistoty a pri tom musí veľmi dobre vedieť, kam smie a kam určite nesmie vopchať prsty, aby neprišiel k úrazu. A predovšetkým, musí byť poučený a pripravený zvládnuť krízovú situáciu. V prípade, že by sa horúce valce pritlačené k sebe z nejakého dôvodu zastavili (porucha motora alebo výpadok elektrického prúdu), môže dôjsť následkom vysokej teploty k ich poškodeniu, zničeniu a v konečnom dôsledku aj k požiaru. V takých chvíľach nie je čas na váhanie, dlhé premýšľanie a už vôbec nie na to, aby človek ešte len išiel hľadať návod, ako sa takáto situácia rieši. Vtedy treba okamžite vydolovať z pamäte presné inštrukcie a podľa nich konať (uvoľniť tlak medzi valcami, utekať pre kompresor so studeným vzduchom, začať rýchlo chladiť...).

Boží služobník

Táto pozícia regulačného pracovníka a spomínané zážitky pri práci s lisom sú pre mňa dobrou paralelou k môjmu duchovnému životu a práci na Božom diele.

Nejaký čas som sa zaoberala objavovaním duchovných darov, ktoré mi Pán zveril. No keď som z Božej milosti smela spoznať, čím ma obdaril, zistila som, že to bola iba polovica cesty. Na jednom biblickom kurze som si mohla uvedomiť, že na to, aby som bola v službe Bohu naozaj užitočná, nestačí vedieť, aké mám schopnosti či dary a potom si nájsť vlastný „piesoček“, kde ich začnem uplatňovať. Rovnako ako sa v mojom zamestnaní musím každé ráno spýtať nadriadenej, akú prácu v ten deň pre mňa má, presne tak by to malo fungovať aj s mojou službou Bohu.

Hospodine, ráno počuj môj hlas; ráno ti predložím svoju vec a budem pozorovať. (Žalm 5,4; RP)

Hneď zrána mi prejav svoju milosť, lebo v teba dúfam. Daj mi poznať cestu, ktorou mám ísť, lebo k tebe pozdvihujem svoju dušu. (Žalm 143,8)

Potrebujem mať s mojím nadriadeným – s Bohom – každodenný kontakt. Potrebujem s Ním hovoriť a dobre Ho počúvať. Len tak môžem zistiť, čo má práve rozrobené, kde by som mohla byť prospešná. Boh totiž nesedí a nečaká, pre akú prácu sa rozhodnem, aby sa On pripojil ku mne. On neustále pracuje a očakáva, že ja sa pripojím k Nemu.

Ježiš im povedal: Môj Otec pracuje doteraz... (Ján 5,17)

Služba Bohu však nie je statická záležitosť. Aj keď miesto svojej služby nájdem, mala by som zostať flexibilná, vždy pripravená na zmenu. Nikoho z nás Boh neobdaril iba jedným duchovným darom, vhodným len pre jedinú činnosť (aspoň som zatiaľ takého kresťana nestretla). Väčšina z nás má viaceré obdarovania s viacerými možnosťami využitia, a preto treba dobre načúvať Bohu a presúvať sa tam, kde nás práve potrebuje. Podľa mojej skúsenosti služba Bohu nie je celoživotná zabehnutá rutina, ale podobne ako moje zamestnanie je to pestrá každodenná zmena, ktorá sa nedá dopredu naplánovať.

Vietor veje, kam chce; počuješ jeho hlas, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha. (Ján 3,8)

Ale na to, aby bol človek flexibilný, musí sa patrične vzdelávať. V mojom zamestnaní sa potrebujem postupne naučiť pracovať s rôznymi typmi strojov a materiálov, aby som sa mohla uplatniť v rôznych fázach procesu výroby. Tak isto aj v duchovnej službe sa potrebujem učiť, ako narábať s jednotlivými duchovnými darmi a ako ich správne využívať v rôznych „fázach“ Božieho diela. A zároveň potrebujem trénovať svoju ostražitosť. Potrebujem vedieť, na čo dávať pozor, kam určite „nepchať prsty“ a kam ich naopak vopchať treba, aby sa odstránili prichytené nečistoty, a ako reagovať v krízových situáciách. Lebo diabol nás nenechá na pokoji, bude útočiť.

Buďte triezvi, bdejte! Váš protivník, diabol, obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. (1. Petra 5,8)

Boží bojovník

Dnes viem, že služba Bohu nie je jednoduchá a určite nie bez rizika. Boží služobník je zároveň aj Božím bojovníkom. Nie je to tak dávno, čo som sa

o tom mohla veľmi hmatateľne presvedčiť, keď som v mojom osobnom živote čelila nečakaným diablovým útokom. Nikdy predtým som si tak výrazne neuvedomila, že služba Bohu je priamo spojená s bojom. No pravdou je, že ak si diabol trúfol na samotného Božieho Syna, aby sa Ho pokúsil odtrhnúť od práce na Otcovom diele (Mt 4,1-11), prečo by si netrúfol na človeka?

Bola to pre mňa tvrdá skúsenosť, ale vďaka nej si uvedomujem viac ako kedykoľvek predtým, že diabol môže zaútočiť nečakane, s nevídanou silou a môže zájsť až do krajnosti. A ja potrebujem byť na to pripravená. Uvedomila som si, že vzdelávanie nestačí riešiť až v čase krízy. V tej najťažšej chvíli, keď je človek zrazený k zemi a pod ostrou paľbou, nie je čas a ani sila hľadať a študovať „príručku" pre takéto situácie. A už vôbec nie je čas ešte len ísť zháňať výzbroj. Vtedy sa dá využiť len to, čo má človek v tej chvíli v hlave a v rukách.

Oblečte sa do plnej Božej výzbroje, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a nadzemským duchom zla. (Efežanom 6,10-12)

Táto skúsenosť ma priviedla ku kontrole a náprave mojej duchovej výzbroje (Ef 6,10-20), k hlbšiemu a poctivejšiemu štúdiu Písma a k učeniu sa biblických textov spamäti – aby mal Duch Svätý čo použiť, keď bude treba odrážať ďalšie diablove útoky. V Písme sa hovorí, že Duch nám bude pripomínať (Jn 14,26), lenže pripomenúť sa dá iba to, čo v mojom srdci už je, nie to, čo sa tam ešte nestihlo dostať. A tiež ma to vedie k hlbším rozhovorom s Bohom, k hlbšiemu poznávaniu Jeho samotného, či už ako toho, ktorý je za každých okolností stále ten istý, alebo v Jeho troch podobách – ako Otca, Syna a Ducha Svätého.

Uvedomujem si, že poznanie Boha a Písma treba mať v srdci dobre zakotvené. Sami iste viete, že pri nečakaných udalostiach, kedy prevláda šok, možno úzkosť, strach, dokáže človek využiť len to, čo má v sebe hlboko zakorenené. O nejaké vratké, neisté, približné veci sa v čase víchrice dá len ťažko oprieť.

Vzájomná pomoc a rast

Na záver spomeniem ešte jednu vec, ktorá súvisí so službou a bojom. Nie vždy dokážeme obstáť v týchto veciach hneď na prvý pokus. Tak, ako pri spomínanom podlepovacom lise vás najskôr zaučia a pomôžu, Boh sám bude svojich služobníkov vyučovať a zároveň im pošle ďalších, skúsenejších kresťanov na pomoc. Ale rovnako, ako v zamestnaní, aj Boh očakáva, že sa časom naučíme zvládať veci samostatne. Očakáva od nás, že budeme rásť. Nie preto, aby sme nakoniec dokázali všetko urobiť bez Neho. Práve naopak, aby sme sa naučili byť stále viac závislí práve od Neho a neboli neustále odkázaní na pomoc okolitých ľudí. A nakoniec, aby sme my sami dokázali pomáhať ďalším.

Nech je požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, Otec milosrdenstva a Boh všetkej útechy, ktorý nás potešuje v každom našom súžení, aby sme aj my mohli potešovať tých, čo sú v akomkoľvek súžení, a to útechou, ktorou aj nás Boh potešil. (2. Korinťanom 1,3-4)

Keď došlo k nečakanej poruche na lise, bolo mi vždy vzácne, že zakiaľ som ja uvoľňovala tlak medzi valcami, ochotné kolegyne bez váhania schytili chladiaci kompresor a utekali mi na pomoc. Kiež by sme aj my kresťania boli takto vnímaví k svojmu okoliu. Kiež by sme neboli nastavení iba pomoc prijímať, ale keď zbadáme, že sa niekto dostal do problému, bez otáľania mu pribehli na pomoc.

Pre mňa osobne veľmi veľa znamenalo a vždy znamenať bude, že v čase mojej osobnej krízy a ťažkých bojov sa našli kresťania, ktorí mi ochotne pomohli. Či už z vlastnej iniciatívy alebo bezprostredne po tom, ako som ich o pomoc požiadala. Veľmi si vážim týchto ľudí, ich otvorené srdcia pripravené pomáhať práve vtedy a práve tam, kde je to v danej chvíli potrebné. Rada by som sa raz zaradila medzi nich.

JANA ČÍŽOVÁ

Ján Ostrolucký - Pamätný kameň

Svedectvo o Božej milosti, KS Ostrava, 2017, 164 stran

Zatím poslední kniha Jána Ostroluckého je jeho osobní vzpomínkou a zároveň svědectvím o živém milujícím Bohu, který dodnes působí a zanechává v lidském životě výraznou stopu. Autor ji přirovnal k pamětním kamenům, které izraelský národ vztyčoval jako připomínku konkrétního Božího zásahu. Vedle toho byl pamětní kámen také připomínkou poselství, jež Hospodin svému lidu seslal. Z takto zvolené perspektivy není Ostroluckého kniha jen ohlédnutím za prožitým životem, je především vzpomínkou na důležité události, které jeho život ovlivnily, a na poselství Božího slova, jež ho provázelo v jeho rozhodování.

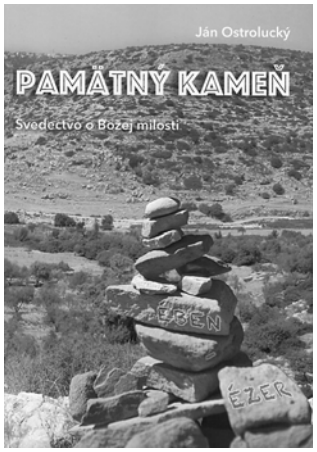

Kniha Pamätný kameň je vzácnou reflexí, které by mladší generace měla naslouchat, a to hned z několika důvodů. Především proto, že ukazuje, jak život křesťana formuje jeho vlastní rodina a společenství živé víry. Ukázaly mladému Jankovi smysl života ve službě Bohu, která ho pak celý život naplňovala. Důležitým odkazem mladšímu čtenáři jsou události poslední světové války a příběh záchrany židovské rodiny, který zformoval jeho vztah k Izraelcům. Inspiraci najde čtenář také v literární a stavební činnosti Jána Ostroluckého, v jeho zahraničních návštěvách a provázení poutníků Izraelem. Závěrečné kapitoly, Sto dní v hospici a Radostná staroba, věnoval autor loučení se svou manželkou Jarmilou a prožívání vděčnosti navzdory samotě. Kniha je sondou do života, žitého navzdory a naplno. V tom je síla a podnětnost příběhu, který vypráví.

JAROMÍR ANDRÝSEK

ZJEVENÍ (8. díl) - kniha, jež činí člověka šťastným

Bůh se stará o své lidi (Zj 7)

Je pochopitelné, že Bůh tuto Zemi sužuje ranami, aby ji varoval, ale co se děje s Božími lidmi? Jsou snad také zasaženi? Tato otázka se otevírá v sedmé kapitole. Jak se Bůh stará o své svaté? Co dělá pro svůj lid? A co máme z toho, že patříme Bohu?

Sedmá kapitola je vsuvkou. Než bude soud pokračovat katastrofami, má 144 000 lidí dostat pečeť na čelo. Tato pečeť je přímým protinávrhem k pečeti šelmy ve třinácté kapitole. Tam je to jméno šelmy, respektive jeho číselný kód, který je lidem napsán na ruku nebo na čelo, zatímco v sedmé a čtrnácté kapitole je to jméno Beránka a jeho Otce na čele.

Vlastnické nároky

Jméno na nějakém předmětu, či konta nebo dokonce značka vypálená na zvířeti odkazují na majitele a jsou varováním každému, kdo by si chtěl majetek neprávem přivlastnit. Když Bůh píše své jméno na čela lidí, dává tím najevo, že mu označení lidé patří. Vyvrací tím jakékoli majetkové nároky zvenčí. Šelma, která je pověřena samotným Satanem, aby si lidi přivlastňovala, nebude mít přístup k lidem, kteří patří Bohu. Ve Zj 13,16-18 a 14,1 stojí lidé se jménem šelmy a lidé se jménem Beránka bezprostředně proti sobě:

„A nutí všechny, malé i veliké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch, aby nemohl kupovat ani prodávat, kdo není označen jménem té šelmy nebo číslicí jejího jména. To je třeba pochopit: kdo má rozum, ať sečte číslice té šelmy. To číslo označuje člověka, a je to číslo šest set šedesát šest."

„A viděl jsem, hle, Beránek stál na hoře Sión a s ním sto čtyřicet čtyři tisíce těch, kdo mají na čele napsáno jméno jeho i jméno jeho Otce."

Každý člověk se tedy rozhodl, komu chce patřit. Jména na čele nebo na ruce prozrazují vlastníka. Kdo nechce patřit Bohu, patří šelmě. Je otázkou, jestli si toto zapečetění musíme představit jako viditelný nápis. Je možné, že je rozpoznatelné především následováním a vyznáním Ježíše Krista (Zj 14,4-5):

„To jsou ti, kdo neporušili svou čistotu se ženami a zůstali panici. Ti následují Beránka, kamkoli jde. Ti jako první z lidstva byli vykoupeni Bohu a Beránkovi. Z jejich úst nikdo neuslyšel lež; jsou bez úhony."

Je nápadné, že se u popisu ze Zjevení (14,4) jedná v případě 144 000 zjevně o muže. Zdržení se styku s ženami je zřejmě narážkou na to, že nepřistoupili na kompromis s pohanskou prostitucí. Svou formulací připomíná ovšem také zvyk nemít styk s ženou v době války (srovnej s 1Sa 21,5-6 a 2Sa 11,11). To sedí také s podivnými počty ve Zj 7,4-8:

„Pak jsem slyšel počet označených: sto čtyřiačtyřicet tisíc označených ze všech pokolení Izraele: z pokolení Juda dvanáct tisíc, z pokolení Rúben dvanáct tisíc, z pokolení Gád dvanáct tisíc, z pokolení Ašer dvanáct tisíc, z pokolení Neftalím dvanáct tisíc, z pokolení Manase dvanáct tisíc, z pokolení Šimeón dvanáct tisíc, z pokolení Levi dvanáct tisíc, z pokolení Isachar dvanáct tisíc, z pokolení Zabulón dvanáct tisíc, z pokolení Josef dvanáct tisíc, z pokolení Benjamín dvanáct tisíc označených."

Odvod

Číslo 12 zastupuje Boží lid a najdeme jej u dvanácti praotců Izraele i u dvanácti apoštolů Ježíše Krista. Ve spojení s číslem 1000 a násobením (12 000 krát 12) je tedy řeč o kompletním a velmi velkém Božím národě. Ze Starého zákona víme, že bylo zakázáno spočítat lid, respektive muže lidu. Jen během odvodu branců, bezprostředně před válkou, bylo spočítáno, kolik mužů nastoupilo z každého kmene. To bylo samozřejmě nezbytné, protože bez počtu válečníků by bylo složité vyvinout válečnou strategii. Kromě toho muselo být zaručeno, že se opravdu všechny kmeny podle svých sil podílejí na válce.

Mimo válečné období nebylo sčítání národa povoleno. Bůh si nepřál žádné stálé vojsko a především si nepřál válku vedenou jen na základě pocitu převahy. Izraelští králové se neměli spoléhat na vojsko nebo vojenské technologie, nýbrž na Boha samotného. Sčítání bojeschopných mužů mimo válku bylo proto znamením nedostatku důvěry a chybějící poslušnosti vůči Bohu.

David se k tomu odvážil jen jednou (2Sa 24), následky byly ničivé: 70 000 mužů zemřelo následkem moru (v. 15). Tím se sčítání stalo zbytečným. Síla vojska, kterou se chtěl David ujistit, byla umenšena morem. Tváří v tvář tolika mrtvým se trest zdá být strašlivým. Ale král, který z chuti válčit spočítá své vojsko a je připraven nezávisle na Bohu zosnovat války, je možná ještě mnohem strašnější a ničivější, než byl samotný mor. Pravděpodobně tak bylo zabráněno ještě většímu neštěstí.

Narážka na sčítání vojska také vysvětluje, proč ve Zjevení 14,4 patří ke 144 000 jen muži a proč neměli styk se ženami.

Šelma shromažďuje své lidi, označuje je svým jménem a sestavuje z nich vojsko (Zj 13.16; 16,13-14 a 19,19). Beránek zapečeťuje své lidi, označuje je svým jménem jako znamením, že mu patří a tím shromažďuje své „protivojsko". Vítězství, kterého toto vojsko dosáhne, však není žádným krvavým tažením zbraní, nýbrž krvavým martýriem. Vojsko Beránka vítězí svým vyznáním a odvahou následovat jej, zvlášť když dojde k pronásledování (viz. Zj 12,10-11). Ďábel ztroskotává na lidech, kteří se drží Ježíše Krista.

Přesto, že je ze Zjevení 13,9-10 jasné, že křesťany čeká za jejich víru mučednická smrt, je ve 14. kapitole číslo 144 000 stejně úplné jako v 7. kapitole. Zde však nejde o přežití v lidském smyslu, ale o to, že každý jednotlivec ze 144 000 zůstal u Ježíše, ať v tomto nebo na onom světě. Ježíš Kristus ze svého „vojska" neztratil ani jednoho. Jsou v úplném počtu u něj, nikdo od něj nemůže odtrhnout jeho lidi (J 10,27-29 a Ř 8,38-39).

Vítězství

Pohled do nebe teď lépe vysvětluje, kdo tvoří těch 144 000 a co zapečetění skutečně přineslo (Zj 7,9-10):

„Potom jsem viděl, hle, tak veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, jak stojí před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečeni v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou. A volali velikým hlasem: Díky Spasiteli, Bohu našemu, sedícímu na trůnu, a Beránkovi."

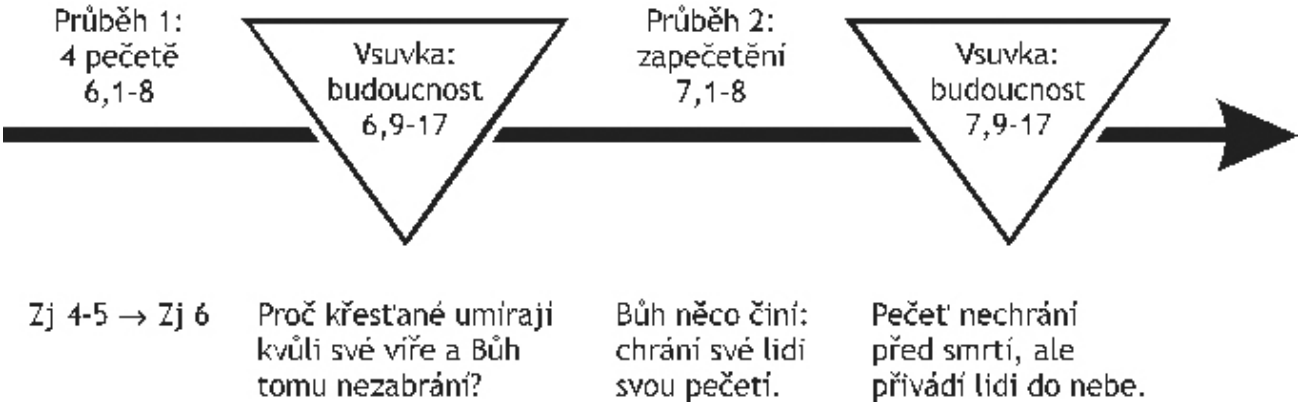

Tak, jako je v 5. kapitole zaslíben lev a Jan poté vidí Beránka, tak mu zde Bůh ukazuje vítěznou armádu vedenou kmenem Juda (7,5) a v následující vizi nesčíslné množství lidí, kteří vzývají Beránka. Skutečnost je vždy obdivuhodně větší, než samo zaslíbení, Beránek mocnější a vznešenější než lev, vykoupení v nebi početnější a velkolepější než zapečetěná armáda na Zemi.

Vítězství tohoto obrovského množství lidí nespočívá ve vyhrané bitvě, nýbrž v tom, že zůstali s Ježíšem (Zj 7,14b-17):

„To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení a vyprali svá roucha a vybílili je v krvi Beránkově. Proto jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho chrámě dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, bude jim záštitou. Již nebudou hladovět ani žíznit, ani slunce nebo jiný žár jim neublíží, neboť Beránek, který je před trůnem, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu z očí.“

Tato vyhlídka je podobně jako Zj 6,12-17 výhledem do budoucna, který sem časově nezapadá. Už sám jazyk prozrazuje, že je zde řeč přímo o nebi z 21. kapitoly (v. 4):

„A setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“

V páté pečeti ve Zj 6,9-11 byla položena otázka, kdy Bůh konečně dá průchod spravedlnosti. Šestá pečeť přinesla odpověď. U 144 000 vzniká otázka, jakým způsobem působí zapečetění a v 7. kapitole verších 9-17 je poskytnuta odpověď, tak jak to bylo znázorněno ve schématu výše.

NOEMI PÍPALOVÁ A JAROMÍR ANDRÝSEK

Josef Kurz, **Soudcové**

Křesťanský sbor Ostrava-Kunčičky, 2017, 372 s.

Biblický výklad knihy Soudců od Josefa Kurze vyšel poprvé v roce 1992. Toto je jeho druhé vydání, nově doplněné vloženým textem o seznam biblických pojmů, postojů a aplikací, které může čtenář ve výkladu najít. Jsou rozděleny na oblast osobního života, života církve a jejího svědectví okolnímu světu.

Samotný výklad vznikal v letech 1946 až 1948 a byl motivován tehdejším autorovým prožíváním. Reflektuje kontext jeho osobního života i života církve (Křesťanských sborů), v níž autor sloužil. Josef Kurz viděl paralelu mezi dobou izraelských soudců a životem druhé generace církve, jejíž zakladatelé předávají vedení svým nástupcům. Autor si pokládá legitimní otázku, která je stále aktuální: Projeví se u nové generace církve podobné nedostatky, jaké odhaluje kniha Soudců u nástupců Jozueho? Zároveň na ni odpovídá tvrzením, že Bůh je tentýž, proto platí pro Hospodinovo jednání s Božím lidem stejné principy.

Výklad cituje z kralického překladu Bible a to ovlivňuje jeho jazyk. Přesto lze knihu doporučit i dnešnímu čtenáři. Najde v ní totiž průnik mezi dobou izraelských soudců a životem církve, v níž povstávají noví vůdci, reagující na situaci své doby a na duchovní podněty od Hospodina. Na charakterech jednotlivých biblických postav výklad ukazuje úlohy a role křesťanských pracovníků, dává jim podněty pro život a vztahy v rodině, v církvi i v kultuře, v níž žijí.

JAROMÍR ANDRÝSEK

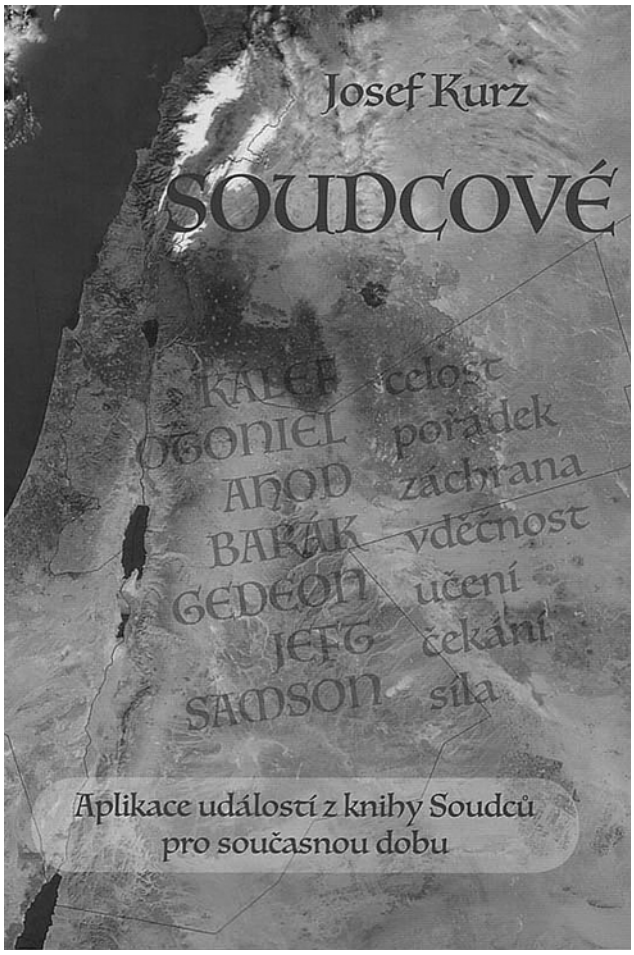

Predstavujeme
Kresťanský zbor Trenčín

Jeden novembrový víkend strávili bratia a sestry zo zboru v Trenčíne na chate v Modre-Harmónii. Bola to príležitosť položiť dvom starším bratom, Jozefovi Abrmanovi a Pavlovi Kadlecovi, niekoľko otázok.

Jožko a Palino, vy dvaja predstavujete rôzne generácie a pochádzate z odlišného prostredia. Ako by ste sa čitateľom Živého slova predstavili?

J. Abrman: Ja som vyrastal v rodine, ktorá horela pre Pánovu prácu. Moji rodičia ešte v dobe komunizmu iniciovali kúpu chaty na Remate, ktorá sa stala nástrojom pre obrátenie mnohých ľudí. Každé leto sa tu konali detské a mládežnícke pobyty. Tak i ja som vdychoval atmosféru misijných aktivít po boku našich rodičov.

Ďalším človekom, čo ma formoval, bola ťažko telesne postihnutá Janka Janigová. Skoro každý víkend sme chodili k nej a k jej babičke na kopanice a pomáhali sme im. Ona ma pekne viedla učeníckym spôsobom. Poslala ma k nejakému susedovi v dedine: „To a to mu povedz, prečítaj z Biblie, zaspieval takú a takú pieseň s gitarou ako môj osobný pozdrav pre nich. A potom sa vráť a povedz mi, ako to dopadlo.“ Takým cvičením ma aj bez môjho vedomia Pán Boh pripravoval ku kresťanskej službe na plný úväzok.

To boli tvoje tínedžerské roky. Potom si sa na čas vytratil…

J. Abrman: Už ako dieťa som sníval o tom, že raz ochutnám skutočnú slobodu v zmysle politickom a spoločenskom. Roky som sa modlil, či je to Božia vôľa, aby som emigroval z Československa. Nakoniec mi Pán Boh tie dvere otvoril a ako 19-ročný som sa v roku 1980 ocitol v Texase. Krátko na to prišlo pozvanie z Monte Carla, či by som neprišiel pracovať do československého vysielania TWR v Monaku. Môj brat Peter, ktorý tiež ušiel, ma k tomu povzbudil a prisľúbil, že ma bude finančne podporovať. A tak som pracoval najskôr tri roky v Monaku a potom ďalších päť rokov v USA, odkiaľ sa veľké kotúče s nahratými programami posielali do vysielača.

Z Ameriky som sa vrátil tesne po páde komunizmu v roku 1990. Vstúpil som do manželstva s Ankou Jančovičovou z KZ v Nitre. Mnoho ľudí vie, že naše manželstvo bolo dohodnuté našimi rodičmi. Ja som im ešte za starého režimu písal z USA, aby mi našli nejaké slovenské dievča, lebo do Československa som nemohol cestovať. Bol som odsúdený za opustenie republiky a moja práca v rozhlase sa tiež považovala za protištátnu činnosť. Niekedy sa s Ankou pousmejeme, že komunizmus padol len preto, aby sme sa my dvaja mohli oficiálne a bez strachu zobrať tri mesiace po zmene režimu.

Moju skúsenosť vystihuje môj obľúbený verš Žalm 18,30 – ***Lebo v tebe prebehnem vojskom a vo svojom Bohu preskočím múr***. Preskočil som železnú oponu a unikol vojsku, lebo Slovensko bolo strážené… Som vďačný, že som mohol prežiť 10 rokov života na Západe prípravou na službu. A veľmi sa teším, že som mohol preskočiť ten múr aj späť formou kresťanského vysielania z Monaka. A nakoniec som ho mohol prekročiť aj fyzicky, keď komunizmus padol. Môžem ponúknuť bratom a sestrám na Slovensku to, čo vo svojej krehkosti mám a čo som mohol získať – duchovné vystrojenie aj kontakty s veriacimi ľuďmi, vďaka ktorým môžeme robiť tábory, prednášky na školách, misijné konferencie a iné aktivity.

Palino, ako si sa ty spoznal s Jozefom?

P. Kadlec: Býval som s rodičmi a sestrou v Novom Meste nad Váhom. Keď som bol na strednej škole, môj spolužiak zo základnej mi povedal, že chodí

Víkendové stretnutie zboru v Modre - Harmónii

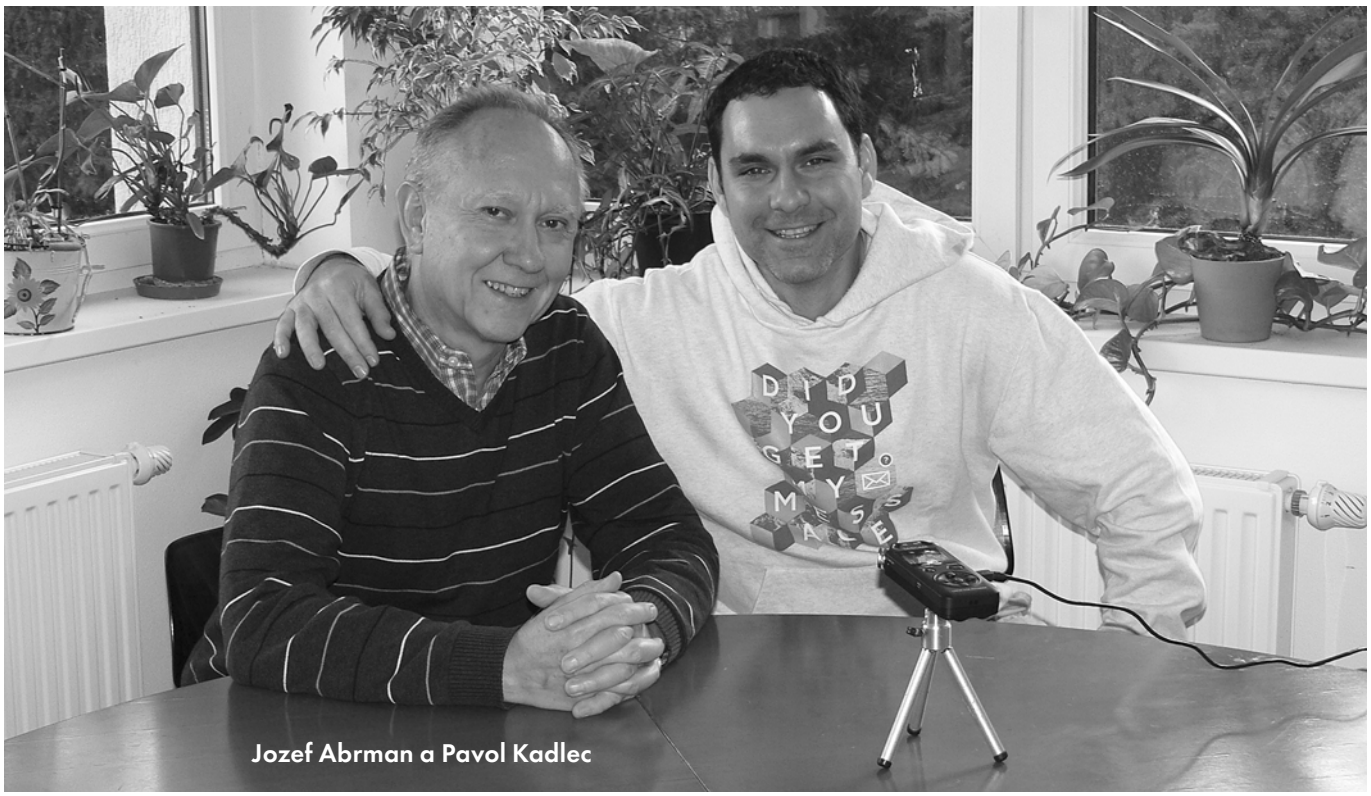

Jozef Abrman a Pavol Kadlec

na angličtinu k nejakému Američanovi a že je to zadarmo. To ma veľmi upútalo. Tam na hodine angličtiny u nich doma som sa prvýkrát stretol s Jozefom a s jeho rodinou. Nevedel som, že sú kresťania. Ale keď som prejavil záujem o duchovné veci, Jozef bol ochotný hovoriť so mnou o tom veľmi vhodným spôsobom, ktorý ma neodradil, ale skôr vo mne prebudil záujem.

Ja som v tom období ako 17-ročný chalanisko hľadal nejaký hlbší zmysel života, zaujímali ma otázky života a smrti. Priťahovali ma aj východné filozofie, robil som bojové umenia. Keď som bol sám, premýšľal som o tom, čo sa deje po smrti, čo bude so mnou. Keď som bol s partiou kamarátov, som veľa na to nemyslel, ako mladý človek som sa zabával vo svete, ako sa mi zažiadalo.

Ako dlho trvalo vaše stretávanie, kým si uveril?

P. Kadlec: Bolo to niekoľko mesiacov. Postupne išla angličtina do úzadia a viac sme sa rozprávali o duchovných veciach. Aj priateľstvo či kamarátstvo sa budovalo. Vnímal som, že oni sú kresťania; ja, čo som chodil s rodičmi do katolíckeho kostola, som sa tiež považoval za kresťana, ale videl som medzi nami rozdiel. Jozef mi ukazoval pravdy Božieho slova takým spôsobom, ako som to nikdy predtým nepočul. Daroval mi Nový Zákon. Nejaký veľký záujem som oň nemal, ale keď to bol dar, začal som čítať, podčiarkoval som si, čomu som nerozumel, s Jozefom sme potom konzultovali, on mi to vysvetlil.

Tá rozhodujúca chvíľa prišla raz v októbri. Bola pekná jeseň, chodil som s dvoma psíkmi von, aby sa vybehali, a ja som popri tom veľa premýšľal o mojom živote, o tom, čo mi Jozef hovoril, čo som čítal v Biblii. Všetko sa tak nejako miešalo, Pán Boh pôsobil, až to bolo ako taký vriaci kotol... Vtedy som si uvedomil, že som stratený, že som hriešny človek, a že potrebujem – aj som chcel – nový začiatok v mojom živote. Pri tej prechádzke som vyznal Pánu Ježišovi, že ho potrebujem, že potrebujem odpustenie, že ho pozývam do svojho života a aby sa stal mojím Pánom, a že chcem žiť pre neho.

To muselo byť veľké povzbudenie pre Jožka, keď videl ovocie svojho úsilia. Keď ste sa predstavili vy dvaja, kto boli ďalší ľudia, z ktorých vznikol zbor v Trenčíne?

J. Abrman: Náš zbor nemá dlhú históriu. Vznikol v roku 2001 vďaka tomu, že niekoľko ľudí sa obrátilo cez táborovú činnosť, ktorú sme vtedy robili ako rodina na Remate. Spolupracovali sme s mojím synovcom Jurajom Abrmanom, ktorý mal pekné vzťahy s Detskou misiou, a s ďalšími mladými ľuďmi, ktorí tiež mali srdce pre misiu. Tie tábory sme mali niekoľkokrát do roka. A keď sa títo mladí ľudia obrátili, ponúkli sme im možnosť utorkových skupiniek každý týždeň. Bolo pre nich ďaleko dochádzať do Nového Mesta, kde bol najbližší zbor, a tak sme sa začali stretávať v Trenčíne. A to trvalo tri roky.

Ďalej to boli veriaci ľudia, ktorí sa stretávali na skupinkách u brata Juraja Číža v Novej Dubnici, s nimi sme sa spojili a začali sa stretávať na skupinkách pred samotným založením zboru v januári 2001.

Keď potom začalo vznikať to spoločenstvo v Trenčíne, aké malo zloženie? V akom pomere boli ľudia z kresťanských rodín a ľudia, čo sa obrátili „zo sveta“?

J. Abrman: Z kresťanských rodín z KZ bola len asi polovica, maximálne 12-15 ľudí. Ďalší ľudia nemali žiadne napojenie na nejakú evanjelikálnu cirkev. Ľudia, čo sa obrátili vďaka Detskej misii, navštevovali náš zbor zo začiatku, než odišli na štúdiá alebo si založili rodiny a dnes poväčšine pôsobia v iných zboroch. Boli to napríklad ľudia od evanjelikov, ktorí sa obrátili cez službu DM; medzi nich patrí aj Janko Jašo, ktorý slúži v našom zbore a je nám dvom veľkou oporou, ale aj iní z katolíckeho alebo evanjelického prostredia. Všetko to boli mladí ľudia, veľmi mobilní, niektorí skončili v zahraničí alebo

v manželstvách niekde inde. Úplná väčšina sú verní Pánovi dodnes. Pán Boh potom pridával ďalších a dnes je to tak, že asi polovica ľudí v našom zbore pochádza z rodín, ktoré neboli veriace.

Ako vyzerá zloženie zboru po stránke veku?

P. Kadlec: Máme viac mladých rodín s deťmi v predškolskom veku aj na ZŠ, tých je väčšina, ale sú aj rodiny s tínedžermi, to je spolu asi 70% zboru. A potom je tu stredná aj staršia generácia. Priemerný vek by mohol byť okolo 30-35 rokov.

J. Abrman: Každú nedeľu, keď sa stretneme, máme 4 skupiny besiedky a dorastu, takže deti sú veľká časť našej zborovej populácie. Celkovo ten počet vrátane detí je do 60.

Súčasťou zboru je aj 6-členná rodina Bélangerovcov z Kanady, ktorí sa sem prisťahovali natrvalo. Tento týždeň prichádza Američanka Bethany Berrett s manželom, ktorí tu majú žiť a slúžiť celý rok. Tu a tam sa objavuje Amber Stark, ktorá žije neďaleko a poskytuje zázemie rodinám misionárov na dovolenke, takže pred cudzincami nemôžeme uniknúť...

Vy dvaja ste zodpovední ako starší za vedenie zboru. Ako sa vám spolupracuje?

P. Kadlec: Tá spolupráca nás dvoch má svoju históriu. Pán Boh si Jozefa použil, aby ma pritiahol k sebe a naše priateľstvo má svoj príbeh, ktorý začal v roku 1997. Ja som sa mohol veľa naučiť od neho, keď som ho navštevoval v rodine alebo sme spolu chodili na návštevy zborov, na rôzne kresťanské konferencie, alebo keď mi Jozef dával možnosť sa zapojiť postupne do služby v zbore (práca na besiedke, s mládežou, služba slovom, tlmočenie hostí z USA atď.) ako aj mimo zboru (pomoc pri transporte zahraničných hostí na letisko vo Viedni a podobne). Pán Boh to tak pripravil a teraz v tom vidím jeho plán, že nás pripravoval, že jedného dňa vstúpime do tejto služby vedenia zboru. Pre mňa je to obrovská devíza, keď som mohol sledovať rodinu kresťanského pracovníka, ako vedie zbor, ako sa venuje ľuďom, ako ich miluje láskou Pána Ježiša a zaujíma sa o nich. To všetko bola pre mňa úžasná škola, ako by mal fungovať starší zboru. A tak od roku 2014 slúžime spolu a je to úžasné, keď je v tíme ozajstná harmónia, jedna myseľ, keď si starší rozumejú a nemusí sa strácať energia a čas na nejaké naťahovačky a trenice.

J. Abrman: Okrem toho je pre nás dvoch veľkou oporou brat Juraj Číž, najstarší domáci brat v zbore, ktorého osobné rady, skúsenosti a múdrosť pre nás veľa znamenajú. Juraj tiež slúži ako štatutárny zástupca zboru pred úradmi, podobne ako Palino.

Ako vyzerajú zhromaždenia zboru počas týždňa?

P. Kadlec: V nedeľu máme spoločné zhromaždenie, kde sa stretneme všetci a počas týždňa fungujú skupinky na rôznych miestach. Tie sa časom obmieňajú, niektoré prestali a vznikajú nové. Ich náplň a spôsob stretávania je daný potrebami tých, ktorí skupinku tvoria. V každej sa sami dohodnú, čo budú spolu preberať v rámci biblického štúdia.

J. Abrman: Nedeľné zhromaždenia tvoria jeden časový blok, po ktorom je ešte čas na občerstvenie. Zhromaždenie sa zvyčajne otvára piesňami chvál. Pán Boh nás požehnal väčším počtom hudobníkov, takže máme dve chváliace skupiny. Nasleduje služba slovom, ktorá je zvyčajne pripravená dopredu nejakým bratom, takže vieme dopredu, kto bude slúžiť. Často je nejaký priestor na pripojenie sa krátkym dodatočným slovom pred Pánovou pamiatkou, ktorá je tiež súčasťou takmer všetkých zhromaždení.

Mávame dosť často hostí z Ameriky, v letných mesiacoch je to skupina 10-20 Američanov, ktorí nám pomáhajú robiť tábory. Keď sú u nás, angličtina je druhý jazyk, v ktorom sa zhromaždenie odohráva, takže často je dvojjazyčné.

Tábory sú jedna z tých vecí, čo robíte pre svoje okolie. Ako ste s nimi začali?

J. Abrman: Akoby „náhodou" sme sa ako rodina ešte pred 11 rokmi stretli s veriacimi ľuďmi v zbore Trinity Fellowship v mestečku Friendswood v Texase. Tí sa nás pýtali, ako by mohli pomôcť misijne na Slovensku. Okamžite bez rozmýšľania som povedal, že by nám mohli pomôcť robiť anglické tábory. Bola pritom Michelle Murray, ktorá je riaditeľkou súkromnej divadelnej spoločnosti, a mala tím mladých veriacich ľudí, ktorí už boli dobre zabehnutí. Prišli raz a odvtedy chodia každý rok a robia tábory u nás aj na iných miestach na Slovensku. V Trenčíne sme spočiatku robili plné 3 týždne týchto táborov s názvom ***Angličtina hrou***. Potom si ľudia začali pýtať aj tábory ***KECY*** pre stredoškolákov. Pán Boh položil na srdce Palinovi, aby začal anglické tábory pre stredoškolákov. Tie sa stali realitou pred štyrmi rokmi a odvtedy sa odvíjajú ako spoločný projekt nášho zboru v spolupráci s misiou TC Kompas v Žiline a americkými priateľmi z Texasu. Táborová služba je jedna z tých viditeľnejších misijných služieb.

P. Kadlec: Tábory ***Angličtina hrou*** robíme 11 rokov, na začiatku bolo v tábore, ktorý trval päť dní, 30-40 detí. Súčasný stav je 60 účastníkov plus dobrovoľníci. Jeden rok sme robili tri tábory jeden za druhým, s účasťou 150 detí. Na tábor ***KECY*** príde okolo 20 až 30 študentov, takže za tie roky to musí byť vyše 1000 detí, možno do 1500, s ktorými sme mali kontakt.

Darí sa vám budovať na tom?

P. Kadlec: ***KECY*** tábory priniesli taký nový vietor. Pri detských táboroch sme po 7 rokoch vnímali, že tá následná práca nefunguje, po lete chýba prepojenie do ďalších mesiacov počas školského roka. Ale tínedžeri chceli mať trvalejší kontakt s nami aj s Američanmi a táto služba nás naučila tomu dôrazu na následnú prácu. Po tábore je to stretávanie intenzívne aj viackrát za týždeň. Potom už cez školský rok máme nejaký klub, nejaké miesto, kde tých ľudí môžeme pozývať. Aj pre americký tím bolo povzbudením mať kontakt s tínedžermi, ktorí už robia vážnejšie rozhodnutia v živote ako malé deti na ZŠ, ktoré sú pod autoritou rodičov, ale tínedžeri už premýšľajú nezávislejšie. Niektorí mladí ľudia sa obrátili. A iných, čo nemali absolútne žiaden záujem o kresťanstvo alebo iba taký letmý, to posunulo bližšie k Pánu Bohu.

J. Abrman: Ukazuje sa, že najplodnejšia je táborová činnosť, pokiaľ sa cieľavedome robí následná práca so žiakmi. Keď Palino vedenie služby s tábormi KECY odovzdal Marekovi, ten sa vďaka tomu, že je ešte slobodný študent, študuje online na biblickej škole, môže tejto činnosti venovať s väčším časovým nasadením. Tie stretnutia sa niekedy dejú aj u nás doma v obývačke a niekedy je miestnosť taká nabitá, že niet kam stúpiť. To stretnutie trvá niekoľko hodín, je tam občerstvenie, sú tam rôzne hry, je tam inšpiratívne biblické zamyslenie a sú tam možnosti na rozhovo-

Hudobníci vedúci chvály na víkendovom stretnutí

ry. A títo mladí ľudia majú šancu vidieť život nejakej inej rodiny, čo sami doma nepoznajú a je to veľmi silné svedectvo.

Aké ďalšie aktivity robíte pre oslovenie ľudí?

J. Abrman: Viackrát sme mali na návšteve vedcov z riadiaceho strediska NASA, medzi nimi bol raz aj astronaut Jim Dutton, ďalej autori kníh a vedci ako Dr. Michael Love, s ktorými sme robili prednášky na školách. Tieto aktivity pomohli budovať dobré meno nášho zboru v meste a nové kontakty.

P. Kadlec: Anička robila tvorivé dielne pre ženy.

J. Abrman: Potom boli také jednorazovky ako zájazdy do Osvienčimu. To bolo pre ľudí z okolia a bol o to veľký záujem. Videli sme v tom ďalší spôsob pre vznik kontaktnej služby a možnosti svedčenia.

P. Kadlec, J. Abrman: Ešte sme mali v zbore mimoriadne evanjelizačné prednášky v nedeľu popoludní, tzv. ***Nové začiatky***. Bola tam vždy nejaká zaujímavá nosná téma. Trvalo to dva a pol roka. Bolo skvelé, že ľudia sa s tým tak stotožnili, že pozývali svojich priateľov. Rodina Dohňanská sa vtedy obrátila a chodia verne doteraz.

Teraz ste strávili so zborom víkend na chate v Modre-Harmónii. Všimol som si, že takou nosnou témou bola *rozmanitosť*. Čo to pre vás znamená?

P. Kadlec: ***Jednota v rozmanitosti*** alebo ***rozmanitosť v jednote***. V poslednom období vnímame, ako Pán Boh používa rôzne dary a talenty ľudí a dáva také nadšenie, taký oheň do toho, aby tieto dary boli aktivizované. Janko Jašo a Rasťo Navrátil s manželkami sa podujali zorganizovať toto stretnutie a zapojili do toho ďalších. To bola príjemná zmena, že Jozef s Aničkou a ja sme boli odbremenení od organizačných zodpovedností. Pre nás je dôležitá jednota v zbore, aby Pán mohol vylievať svoje požehnania do našej služby a misie, do našich životov a aby sa tie pestré obdarovania v zbore mohli uplatniť pri raste Cirkvi. Dôraz na jednotu je jeden zo základných pilierov zborovej DNA.

Napokon, zachytil som správu, že váš zbor čaká zmena – sťahovanie na nové miesto. Vy už ste tých miest zažili viac. Vedeli by ste ich ešte vymenovať?

J. Abrman: Vystriedali sme štyri lokality, a to jednu školu, jeden klub, dva komerčné priestory a nakoniec sme na 11 rokov zakotvili v kultúrnom centre na sídlisku Juh. Tam sme tiež na počiatku robili tábory, no priestory sú na to už príliš malé.

Ako zbor sme v roku 2017 hľadali nové priestory, ktoré by sme mohli mať k dispozícii 24 hodín denne pre rôzne rozvíjajúce sa služby a nácvik hudobníkov. Pán nás priviedol k objektu, ktorý je vo vlastníctve veriaceho človeka Randyho Kubíčka z Austrálie, kam jeho rodičia emigrovali za komunizmu a cez reštitúcie sa im vrátili majetky v bývalom Československu. Keď Randy zistil, že sme z Kresťanského zboru v Trenčíne, dal nám výnimočne dobrú ponuku, ktorá sa nedala odmietnuť. Sme za to Bohu mimoriadne vďační...

P. Kadlec: Teraz nás čaká prerábanie interiéru, aby hlavná miestnosť bola dostatočne priestranná. Náš domáci brat Rasťo Navrátil tu využije svoje odborné skúsenosti projektanta a stavbára, a po dvoch mesiacoch, ak Pán dá, v marci 2018 by sme už mali byť na novom mieste na Zlatovskej 22.

Tešíme sa s vami a prajeme vám Božie požehnanie na novom pôsobisku.

OTÁZKY KLÁDOL PETER KOZÁR

Nijako neviem pochopiť

Nijako neviem pochopiť
nezmernej lásky Božej čin:
do tmy že hriechu Jeho Syn
krvou ma prišiel vykúpiť.

Nijako neviem pochopiť,
práve že mne sa poznať dal,
hoci som Boha nehľadal,
pre seba chcel som iba žiť.

Nijako neviem pochopiť,
iste že vždy ma vedie vpred,
neraz hoc mám sa rumenieť.
Silu mi dáva víťaziť.

Pochopím iste všetko raz,
zakončí keď sa moja púť.
Z tiaže prác dá mi spočinúť,
slza mi vďaky skanie z rias.

JÁN KUČERA
POZRI SA HORE, ČLOVEK